

Agencija za kontrolu i obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2019. GODINU

Mart, 2020.

SADRŽAJ

Važne skraćenice	3
Rezime - razvijanje kulture kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori	4
Zašto je važno da primjenjujemo Evropske standarde i smjernice (ESG)?	6
1. Zakonski okvir za obezbjeđenje kvaliteta u Crnoj Gori	9
1.1 Predlog mjera za unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja	9
2. Eksterna evaluacija	10
2.1 Akreditacija studijskih programa.....	10
2.2 Reakreditacija ustanova visokog obrazovanja.....	11
2.3 Akreditacija programa cjeloživotnog učenja.....	12
2.4 Lista eksperata.....	13
3. MEĐUNARODNA SARADNJA U OBLASTI OBEZBJEĐENJA KVALITETA.....	14
3.1 Saradnja sa institucijama Evropskog prostora visokog obrazovanja i ostalim institucijama.....	15
3.2 Saradnja sa drugim nacionalnim agencijama	16
4. UČESNE AGENCIJE U PROJEKTIMA I RADNIM TIJELIMA	17
5. OBUKE ZAPOSLENIH I OSTALIH UČESNIKA U SISTEMU OBEZBJEĐENJA KVALITETA	18
6. ISTRAŽIVANJA U OBLASTI OBEZBJEĐENJA KVALITETA.....	20
7. OPŠTI POSLOVI AGENCIJE	21
7.1 Kadrovski poslovi.....	21
7.2 Javne nabavke	22
7.3 Interna akta.....	22
7.4 Transparentnost i sprječavanje korupcije	23
PRILOG.....	24

Važne skraćenice

AKOKVO	Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore
EHEA	Evropski prostor visokog obrazovanja
ESG	Evropski standardi i smjernice
ENQA	Evropska asocijacija za obezbjeđenje kaliteta
EQAR	Evropski registar agencija za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja
EUA	Evropska asocijacija univerziteta
IEP	Program evaluacije ustanova visokog obrazovanja
EUARSHE	Evropska asocijacija institucija u visokom obrazovanju

Rezime - razvijanje kulture kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori

Imaju i u vidu da Crna Gora svoj razvojni put teži da zasniva na znanju, vještinama i kompetencijama, visoko obrazovanje je ključan dio društveno-ekonomskog razvoja naše države. Svrha visokog obrazovanja jeste da pripremi studenta za građansko društvo i buduću karijeru, doprinese zapošljenosti, ličnom razvoju, stvaraju i bazu znanja i podstiju i naučni rad i inovacije. Stoga, kvalitet mora uzeti u obzir različite aspekte visokog obrazovanja iz perspektive svih učesnika u njemu. Kvalitet veštinom proizilazi iz interakcije nastavnika, studenata i institucionalnog okruženja za koje, a obezbjeđuje kvalitet mora da omogućiti takvo okruženje u kojem sadržaj programa, učesnici i resursi odgovaraju svojoj svrsi.

Kvalitet nije samo navika (Aristotel). Kvalitet bilo čega, pa ni sistema visokog obrazovanja ne dešava se slučajno, već je rezultat rada, kapaciteta i spremnosti svih učesnika sistema da svojim doprinosom učine sistem kredibilnim. Mjerenje kvaliteta je pitanje standarda u odnosu na koji se ocjenjuje da li je nešto kvalitetno ili nije. Sistem obezbjeđivanja kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori vrši se na osnovu Evropskih standarda i smjernica - ESG (Zakon o visokom obrazovanju, čl. 13a, st. 1), usvojenih na Ministarskoj konferenciji u Jerevanu 2015. godine. Obavezuju ih se da kvalitet visokog obrazovanja mjerimo u odnosu na Evropske standarde i smjernice, prihvatili smo da ih sveobuhvatno i dosljedno primjenjujemo.

Agencija za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu Agencija ili AKOKVO) je, iako osnovana Zakonom o visokom obrazovanju u novembru 2017. godine (u daljem tekstu Zakon)¹, postala operativna i funkcionalna u septembru 2018. godine. Godina 2019. je bila godina velikih izazova za rukovodstvo i zaposlene u Agenciji. Veliki broj postojećih studijskih programa koji su morali da se nanovo akredituju zbog izmjena i dopuna Zakona iz 2017. godine, veliki broj novih studijskih programa koji su čekali na akreditaciju od 2017. godine, kao i reakreditacija svih sedam ustanova visokog obrazovanja, može se smatrati testom za rad Agencije koja nije imala nijednog zaposlenog sa prethodnim iskustvom u obezbjeđivanju kvaliteta.

KOLIKO IMAMO USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA U CRNOJ GORI?

282 studijska programa

4 univerziteta:

Univerzitet Crne Gore,
Univerzitet Mediteran,
Univerzitet Donja Gorica Univerzitet
Adriatik

3 samostalna fakulteta:

Fakultet za poslovni menadžment Bar
Fakultet za državne i evropske studije
Fakultet za crnogorski jezik i književnost

¹ "Sl.list CG", br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19

Tokom 2019. godine realizovan je 51 postupak eksterne evaluacije, i to akreditacije studijskih programa od čega je 49 akreditovano, a dva su odbijena. Deset ustanova visokog obrazovanja je podnijelo zahtjev za reakreditaciju² (u 2019. podnijet je jedan), od čega su reakreditovane tri, a postupci evaluacije za preostalih sedam su započeti u 2019. i biće završeni u 2020. godini. Pored akreditacije studijskih programa i reakreditacije ustanova, Zakon je, po etkom 2019., dopunjen odredbom kojom u nadležnost Agencije spada i akreditacija programa visokog obrazovanja za cjeloživotno učenje. S obzirom da studijske programe i ustanove evaluiraju eksterni eksperti, Agencija je otvorila poziv za prijavu eksperata tokom cijele godine, a liste ažurira kvartalno. Poziv za studente je objavljen u septembru 2019. i okupio je mahom studente iz zemlje i manji dio iz inostranstva. Tokom 2019. Agencija je raspolagala sa listom od 163 eksperta i 10 studenata.

REZULTATI OBEZBJEĐENJA KVALITETA U

65 POSTUPAKA EKSTERNE EVALUACIJE:

- 49 AKREDITOVANIH STUDIJSKIH
PROGRAMA

- 3 REAKREDITOVANE USTANOVE

MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI:

- PRIDRUŽENO ČLANSTVO U ENQA-I

- 2 MEĐUNARODNA SPORAZUMA O

SARADNJI

- 5 NOVIH AKTIVNIH PROJEKATA

- 4 ORGANIZOVANE OBUKE

Međunarodna prepoznatljivost Agencije je jedan od prioritarnih ciljeva njenog rada. Saradnja sa evropskim institucijama visokog obrazovanja, drugim nacionalnim agencijama i u evropskim i u drugim projektima sa domaćim i međunarodnim partnerima je jedini način da Agencija generiše znanje i iskustvo o obezbjeđenju kvaliteta i u saradnji sa inostranim kolegama i partnerima radi na unaprjeđenju kvaliteta crnogorskog sistema visokog obrazovanja. U junu 2019. godine AKOKVO je postala pridružena članica Evropske asocijacije za obezbjeđenje kvaliteta (ENQA) što joj otvara vrata za konsultacije i u evropskim i u drugim radnim sastancima članica. Takođe je potpisala i dva sporazuma o saradnji sa agencijama iz Hrvatske i Srbije. Samo u 2019. godini, Agencija je postala partner u pet međunarodnih projekata, dok je za tri koja je prijavila u 2019. godini, odgovor dobila u 2020. Predstavnici Agencije su aktivni članovi Vladinih radnih tijela dajući i svoj doprinos strateškim rješenjima sistema visokog obrazovanja, nauke i istraživanja.

Agencija ima istraživačku komponentu u svom radu, time i namjeru da razvije analitičke kapacitete uz pomoć kojih će se donositi politike u sistemu obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja, ali i šire.

Tokom 2019. godine Agencija je, osim intenzivne saradnje sa Ministarstvom prosvjete i ustanovama visokog obrazovanja, uspostavila saradnju sa međunarodnim institucijama (Poglavlje 3), ali i sa domaćim kao što su Ministarstvo nauke, Kancelarija Erasmus plus u Crnoj Gori, Kancelarija Savjeta Evrope u Crnoj Gori, Privredna komora Crne Gore, Unija poslodavaca, studentska udruženja. Takođe se u protekloj godini radilo na značajnim dokumentima koji su promovisali rad i rezultate Agencije ili su pisani u namjeri da taj rad opredijele u budućnosti:

- Strategija obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja 2020-2025.(nacrt);
- Doprinos Izvještaju o napretku za 2019. godinu u dijelu obezbjeđenja kvaliteta;
- Tekst za Eurydice³ web-site o obezbjeđenju kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori;
- Doprinos za Izvještavanje po Akcionom planu za Poglavlje 23;

ŠTA JE EKSTERNA EVALUACIJA VISOKOG OBRAZOVANJA U CRNOJ GORI?

1. AKREDITACIJA STUDIJSKIH PROGRAMA
2. REAKREDITACIJA USTANOVA
3. AKREDITACIJA PROGRAMA
CJELOŽIVOTNOG UČENJA

² Jedan zahtjev za reakreditaciju se odnosi na univerzitet, jedan na samostalni fakultet, dok se pet zahtjeva za reakreditaciju odnosi na reakreditaciju fakulteta Univerziteta Adriatik, kao samostalnih ustanova

³ Mreža zemalja u članstvu u Erasmus+ projektima

- Akcioni plan Agencije kao sastavnog dijela Akcionog plana na nivou svih zemalja EHEA.

Godina 2019. je bila intezivna i izazovna, ali, kao što biva sa sticanjem znanja i iskustva, otvorila je i pitanja koja predstavljaju izazove za budući rad Agencije i sistem visokog obrazovanja u Crnoj Gori. To su:

1. **Pitanje prepoznatljivosti Agencije u sistemu državne uprave.** Agencija nije prepoznata u sistemu državne uprave kroz pravne akte, iako njen rad, kojim reguliše konkurentan sistem visokog obrazovanja, jeste od javnog i strateškog interesa i značajan.
2. **Pitanje redosljeda ispunjavanja uslova za licencu i akreditaciju.** Prema Zakonu, prilikom osnivanja, prvo se dodjeljuje akreditacija ustanovi, a tek onda ispituje ispunjenost minimalnih uslova za licencu. Inicijalna akreditacija treba da bude dio postupka licenciranja i tek nakon što ustanova ispuni minimalne uslove, ocjenjuju se njeni studijski programi. Ispunjavanjem oba uslova, ustanova dobija licencu i može započeti sa radom.
3. **Pitanje nezavisnosti Agencije.** ESG jasno definišu standarde nezavisnosti koje, u sadašnjem uređenju, Agencija ne ispunjava. To su: **operativna nezavisnost i nezavisnost u odlučivanju.** Kršenje tog standarda ogleda se u tome što Agencija ne donosi akta o postupcima evaluacije, već Ministarstvo, a direktor Agencije vrši izbor članova ekspertske komisije i donosi odluku o akreditacijama/reakreditacijama, umjesto nezavisnog stručnog tijela.
4. **Pitanje žalbi na odluku o akreditaciji/reakreditaciji.** Zakonski okvir sada ne definiše mogućnost formiranja komisije za žalbe u okviru postupaka evaluacije, iako ESG jasno definišu taj standard.
5. **Pitanje da li reakreditacija ustanove uključuje akreditaciju studijskih programa, i ako uključuje da li uključuje sve ili dio** je pitanje koje nije definisano Zakonom, a koje je neophodno definisati kako bi se obezbijedio kontinuitet u evaluaciji kvaliteta studijskih programa.
6. **Pitanje učešća studenta i privrede u ekspertskim komisijama.** Prema ESG student mora biti ravnopravan član ekspertske komisije za evaluaciju studijskog programa, što Zakon sada to ne omogućava.
7. **Pitanje informacionog sistema visokog obrazovanja.** Ne postoji jedinstvena baza podataka ustanova visokog obrazovanja i informacioni sistem koji bi je podržavao. Postojanje te baze bi sistem obezbjeđivanja kvaliteta učinio efikasnijim, produktivnijim i predstavljao osnovu za donošenje odluka o politikama visokog obrazovanja i obezbjeđivanja njegovog kvaliteta.
8. **Pitanje elektronske platforme za evaluaciju studijskih programa i ustanova.** Obezbjeđivanje kvaliteta vrši se „u papiru“, umjesto digitalno uz pomoć elektronske platforme koja bi omogućila kvalitetniji proces obezbjeđivanja u svakom smislu.
9. **Pitanje IT i istraživačkih kapaciteta.** Agencija ne raspolaže informatičkim i istraživačkim kadrom.

Zašto je važno da primjenjujemo Evropske standarde i smjernice (ESG)?

Prije svega, zato što se Zakon na to poziva (član 13a, stav 1), jer je na Ministarskoj konferenciji u Jerevanu 2015. godine Crna Gora usvojila ESG sa ostalim članicama EHEA.

Ispunjavaju i ESG, crnogorski sistem visokog obrazovanja dobija potvrdu da je kvalitetan, tj. da mu ostatak Evrope i svijeta može vjerovati. Ta potvrda podstie mobilnost i internacionalizaciju, priznavanje kvalifikacija, studijskih programa i ostalih rezultata rada ustanova visokog obrazovanja. Potvrda se dobija lanstvom Agencije u ENQA-u i registrovanjem u Evropski registar agencija za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR).

KVALITET = POVJERENJE

Svrha primjene ESG je dvojaka: odgovornost i unaprjeenje. Kada sistem postigne i jedno i drugo, stvara se povjerenje u rad ustanova visokog obrazovanja. Zato uspješno obezbjeenje kvaliteta, kroz primjenu ESG, daje potvrdu o kvalitetu rada ustanovi i javnosti, ali ujedno pruža i preporuke za unaprjeenje tog rada. Na taj na in se gradi i postiže povjerenje u sistem i razvija kultura kvaliteta koju prihvataju svi: od studenata, preko nau no-nastavnog osoblja do uprave univerziteta.

Na elana kojima se zasniva primjena ESG su:

- Ustanove visokog obrazovanja su odgovorne za obezbjeenje kvaliteta svoga rada.
- Obezbjeenje kvaliteta je osjetljivo na raznolikost visokoobrazovnih sistema, ustanova, studijskih programa i studenata.
- Obezbjeenje kvaliteta podstie razvoj kulture kvaliteta.
- Obezbjeenje kvaliteta uzima u obzir potrebe i o ekivanje studenata, svih drugih u esnika i društva.

KO VRŠI OBEZBJEENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA?

**USTANOVA VRŠI INTERNO OBEZBJEENJE KVALITETA
ESKTERNO OBEZBJEENJE KVALITETA VRŠI:**

- **AKOKVO** : REAKREDITACIJU USTANOVA, AKREDITACIJU STUDIJSKIH I PROGRAMA CJELOŽIVOTNOG UČENJA
- **ENQA** VRŠI AKREDITACIJU AKOKVO

Crnogorski sistem visokog obrazovanja jeste formalno dio EHEA, ali da bi to bio suštinski, potrebno je da ENQA potvrdi primjenu Evropskih standarda i smjernica, te da Agencija postane lanica ove asocijacije i upiše se u EQAR.

ESG je skup standarda i smjernica za interno i eksterno osiguravanje kvaliteta u visokom obrazovanju. Na osnovu tih standarda svaka zemlja razvija svoje nacionalne standarde i kriterijume. Interno osiguranje kvaliteta vrše ustanove. Eksternu evaluaciju kvaliteta ustanova i studijskih programa vrši Agencija, a eksternu evaluaciju Agencije vrši ENQA obuhvataju i cjelokupan sistem internog i eksternog obezbjeenja kvaliteta.

Kao što AKOKVO ocjenjuje ispunjenost standarda u radu ustanova visokog obrazovanja, tako i ENQA ocjenjuje ispunjenost standarda u radu Agencije. Primjenu ESG ocjenjuje tim eksperata koje ENQA bira iz razli itih evropskih zemalja ije su agencije registrovane u EQAR-u. Eksperti vrše evaluaciju kvaliteta rada nacionalne agencije po ESG. Proces je dug i zahtjevan. Po inje prijavom, najmanje dvije godine od operative funkcionalnosti agencije. Za mnoge zapadnoevropske zemlje, sa viševjekovnom univerzitetskom tradicijom, taj proces je trajao i po pet-šest godina⁴.

⁴ Zemlje ije agencije za obezbjeenje kvaliteta nisu registrovane u EQAR su: Slova ka, Luksemburg, Malta, eška, Lihtenštajn, Turska, Albanija, Andora, Bosna i Hercegovina, Srbija, Kosovo, Makedonija i Crna Gora. Agencije Srbije i Kosova su bile na listi EQAR-a, ali su to izgubile nepoštovanjem ESG, dok neke zemlje, poput Malte, su trenutno u proceduri evaluacije od strane ENQA.

Slika 1. Šematski prikaz postupka evaluacije kvaliteta AKOKVO od strane ENQA-e

ESG se sastoji iz tri dijela koji zajedno čine ukupno 24 standarda (standardi su nabrojani u Prilogu, Tabela 1.1), koja su suštinski međusobno povezana, dopunjuju se i zajedno, kao cjelina, čine osnovu evropskog okvira obezbjeđenja kvaliteta:

- I dio – Standardi i smjernice za interno obezbjeđenje kvaliteta
- II dio – Standardi i smjernice za eksterno obezbjeđenje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja
- III dio – Standardi i smjernice za agencije za obezbjeđenje kvaliteta

1. Zakonski okvir za obezbje enje kvaliteta u Crnoj Gori

Obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori je regulisano zakonima i podzakonskim aktima:

1. Zakon o visokom obrazovanju;
2. Zakon o administrativnim taksama;
3. Pravila o postupku reakreditacije ustanova visokog obrazovanja (pripremila i donijela Agencija u martu 2019.)
4. Pravilnik o postupku akreditacije studijskih programa (pripremila Agencija u novembru 2018., zatim inovirani predlog u novembru 2019., a treba da donese Ministarstvo. Do donošenja Pravilnika, Agencija primjenjuje stara podzakonska akta u onoj mjeri u kojoj nisu suprotna ESG-u).
5. Standardi o obezbje enju kvaliteta (pripremila i donijela Agencija u februaru 2019.).

Iako je Zakonom o visokom obrazovanju u velikoj mjeri ure en sistem obezbje enja kvaliteta, upu uju i na Evropske standarde i smjernice, neke njegove odredbe se kose sa evropskim propisima (Jerevan, 2015). Zakon je tokom 2019. godine mijenjan i unaprije ivan nekoliko puta. Sa sadašnjim zakonskim rješenjima, kojima ne ispunjava evropske standarde, crnogorska nacionalna agencija ne može ak ni pristupiti apliciranju za lanstvo u ENQA-u, jer bi to zna ilo unaprijed da e dobiti negativnu ocjenu. Takva ocjena ne bi išla u prilog promociji ni sistema, ni države, a posebno ne strateškom opredjeljenju da internacionalizujemo sistem visokog obrazovanja.

U 2019. godini usvojen je Zakon o administrativnim taksama kojim se, u tarifnom broju 9, reguliše iznos taksi po pojedinim postupcima eksterne evaluacije.

1.1 Predlog mjera za unaprije enje kvaliteta visokog obrazovanja⁵

Kako je svrha primjene Evropskih standarda i smjernica (ESG) kontinuirano unaprije enje kvaliteta visokog obrazovanja, to je Zakonom prepoznata nadležnost Agencije da, na osnovu postupaka eksterne evaluacije, predlaže mjere za njegovo poboljšanje⁶.

Jedan od predloga za unaprije enje kvaliteta visokog obrazovanja e se odnositi na uskla ivanje zakonskih akata sa Evropskim standardima i smjernicama. Iako Zakon upu uje na ESG, ve ina zakonskih odredbi je u kontradiktornosti sa istim evropskim standardima, pa to stvara poteško e u realizaciji nadležnosti Agencije definisanih Zakonom, prvenstveno koncipiranju i donošenju podzakonskih akata koji se odnose na postupke evaluacije, kao i adekvatnoj primjeni ESG.

Neki od potencijalnih pojedina nih predloga za unaprije enje obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja su: promjena redosljeda akreditiranja i licence ustanova, postizanje nezavisnosti Agencije u skladu sa ESG-om (dodjeljivanje nadležnosti Agenciji za donošenje podzakonskih akata koji se odnose na postupke i kriterijume za evaluaciju, kao i formiranje Akreditacionog tijela), rješavanje pitanja žalbi, redosljed postupaka licenciranja i akreditovanja, uklju ivanje akreditacije studijskih programa u reakreditaciju ustanova, prepoznavanje svih u esnika (studenata i privrede) u postupcima evaluacije.

⁵ U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, lan 13a, stav 2, ta ka 7. „predlaže mjere za unapre enje kvaliteta visokog obrazovanja na osnovu preporuka iz izvještaja o reakreditaciji ustanova visokog obrazovanja i dostavlja ih Ministarstvu i Vladi“.

⁶ Detaljnije u Planu rada za 2020. godinu

Osim funkcionalnosti sistema obezbje enja kvaliteta, razlog više za konzistentnu i sveobuhvatnu primjenu ESG, jeste pristupanje u lanstvo Evropske asocijacije za obezbje enja kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA), odnosno registrovanje u Evropski registar agencija za obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR).

2. Eksterna evaluacija

Obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori vrši se kroz internu evaluaciju (ustanove) i eksternu evaluaciju (AKOKVO). Agencija primjenjuje tri vrste postupaka eksterne evaluacije:

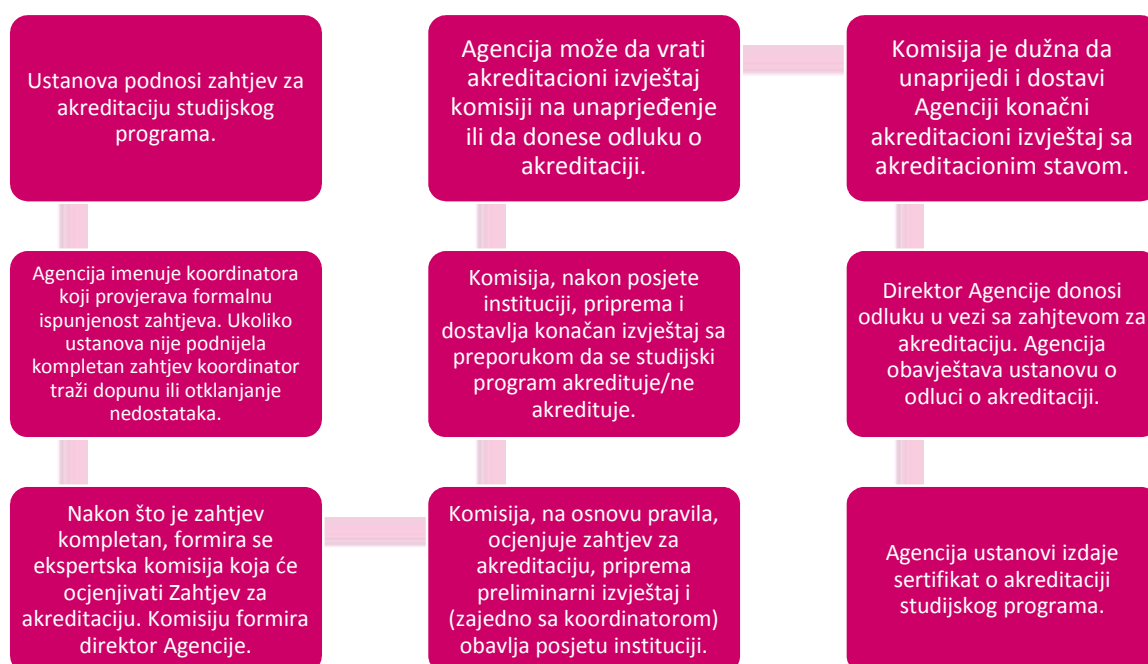
1. Akreditaciju studijskih programa
2. Reakreditaciju ustanova visokog obrazovanja
3. Akreditaciju programa cjeloživotnog u enja

Tokom 2019. godine primljeni su zahtjevi i vršeni postupci za sve tri vrste postupaka eksterne evaluacije. U nastavku slijedi detaljan opis tih aktivnosti.

2.1 Akreditacija studijskih programa

Postupkom akreditacije studijskog programa vrši se ocjena kvaliteta studijskog programa i njegove uskla enosti sa profesionalnim potrebama i usvojenim standardima, uporedivosti sa istim ili sli nim programima u inostranstvu, kao i zastupljenost i kreditno vrjednovanje prakti ne nastave.

Da bi se studijski program akreditovao, ustanova je dužna da Agenciji, najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za licenciranje, podnese zahtjev za akreditaciju studijskog programa. Akreditacija studijskog programa se izdaje na vremenski period od najduže pet godina, dok za programe, koji traju duže od pet godina, akreditacija se izdaje na period trajanja studijskog programa.

Slika 2. Postupak akreditacije studijskog programa

Kao što se može vidjeti u Tabeli 1., u 2019. godini, Agencija je primila 17 zahtjeva za akreditaciju studijskih programa. Tokom 2019. godine, ukupno je akreditovano 49 studijskih programa (na osnovu zahtjeva koji su primljeni tokom 2018. i 2019. godine). Od ukupnog broja akreditovanih studijskih programa u 2019. godini, 21 studijski program se odnosio na *usklađivanje* studija prema Zakonu o visokom obrazovanju (u dijelu koji se odnosi na model studija i/ili zastupljenost praktične nastave) dok je 28 studijskih programa akreditovano kao *novi* studijski programi. Broj odbijenih zahtjeva za akreditaciju u 2019. godini je 2 (zahtjevi primljeni 2018. godine). Za 4 studijska programa u toku je postupak akreditacije (zahtjevi primljeni 2019. godine), a jedan zahtjev za akreditaciju studijskog programa je povučen od strane podnosioca zahtjeva (zahtjev primljen 2019. godine) (detaljan prikaz u Prilogu, Tabela 2.1 – Postupci akreditacije studijskih programa u 2019. godini).

Tabela 1. Postupci akreditacije studijskih programa u 2019. godini

Postupak akreditacije studijskih programa u 2019. godini	Broj
Primljeni zahtjevi za akreditaciju	17
Akreditovani studijski programi	49
<i>Novi studijski programi</i>	28
<i>Usklađeni studijski programi</i>	21
Odbijeni studijski programi	2

2.2 Reakreditacija ustanova visokog obrazovanja

Reakreditacija ustanove visokog obrazovanja kao postupak obezbjeđenja kvaliteta institucije predstavlja garanciju o kvalitetu institucije i njenih programa, kako studentima kao i korisnicima sistema visokog obrazovanja, tako i svim stejkholderima koji su sastavni dio sistema visokog obrazovanja. Reakreditacija ustanove sprovodi se svakih pet godina, u skladu sa propisanim standardima za evaluaciju, kao i odredbama Zakona o visokom obrazovanju. Postupak reakreditacije ustanove sprovodi Agencija, na osnovu plana reakreditacije koji se usvaja svake godine do kraja juna.

⁷ Usklađeni sa reformskim odredbama Zakona o visokom obrazovanju iz juna 2017. godine

Slika 3. Postupak reakreditacije studijskog programa

U 2019. godini Agencija je primila 1 zahtjev za reakreditaciju ustanove (Fakultet za državne i evropske studije). Kao što se može vidjeti iz Tabele 2., tokom 2019. godine, reakreditovane su 3 ustanove visokog obrazovanja (na osnovu zahtjeva iz 2018. i 2019. godine), dok je 7 zahtjeva za reakreditaciju u postupku provjere formalne ispunjenosti. Jedan zahtjev za reakreditaciju se odnosi na univerzitet, 1 na samostalni fakultet, dok se 5 zahtjeva za reakreditaciju odnosi na reakreditaciju fakulteta Univerziteta Adriatik, kao samostalnih ustanova (detaljan prikaz u Prilogu, Tabela 2.2. Postupci reakreditacije ustanova visokog obrazovanja u 2019. godini).

Tabela 2. Postupci reakreditacije ustanova visokog obrazovanja u 2019. godini

Postupak reakreditacije institucija visokog obrazovanja u 2019. godini	Broj
Primljeni zahtjevi za reakreditaciju	1
Reakreditovane institucije visokog obrazovanja	3

2.3 Akreditacija programa cjeloživotnog u enja

Donošenjem *Pravila o postupku akreditacije programa cjeloživotnog u enja* u septembru 2019. godine stvorili su se neophodni uslovi za akreditaciju posebnih programa usavršavanja koje realizuju ustanove visokog obrazovanja radi sticanja stručne kvalifikacije ili dijela stručne kvalifikacije, a za njihovu sprovođenje je nadležna Agencija.

Program cjeloživotnog u enja je dio studijskog programa za sticanje kompetencija u područjima rada iz djelatnosti visokog obrazovanja definisanih u nacionalnom okviru kvalifikacija. Postupak akreditacije programa cjeloživotnog u enja podrazumijeva iste faze kao i postupak akreditacije studijskih programa (Slika 1. Postupak akreditacije studijskog programa).

Agencija je u 2019. godini primila ukupno 4 zahtjeva za akreditaciju programa cjeloživotnog učenja. Nakon formalne provjere zahtjeva, utvrđeno je da se podnešeni zahtjevi odnose na programe prekvalifikacija (za lica koja su završila isključivo četvorogodišnje srednjoškolsko obrazovanje). Zahtjevi su odbijeni, s obzirom da Agencija nije nadležna za akreditaciju takvih programa. (Prilog, Tabela 2.3. Postupci akreditacije programa cjeloživotnog učenja u 2019. godini)

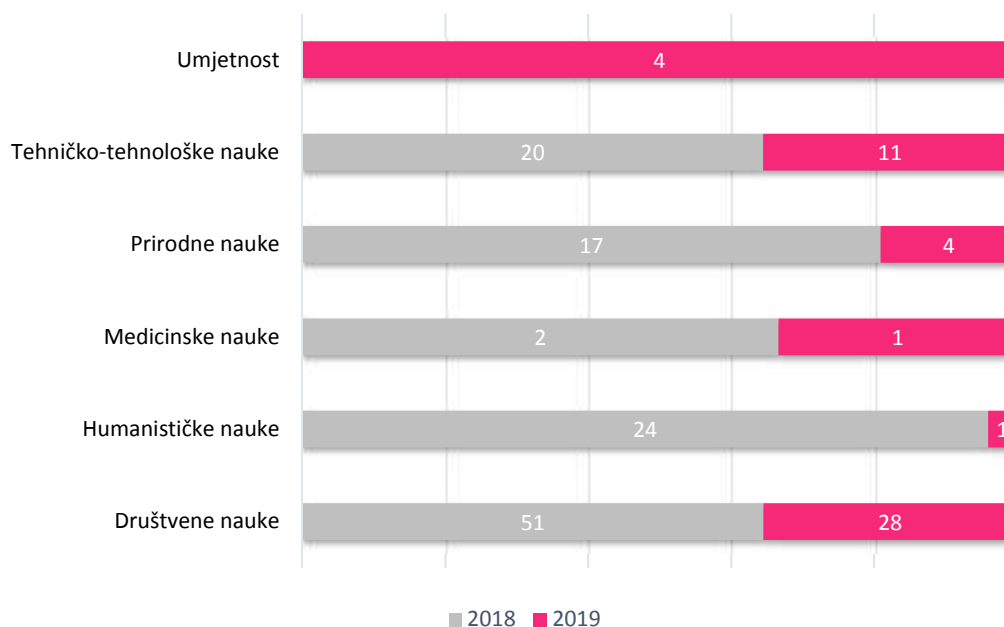
2.4 Lista eksperata

Listu eksperata Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja čine eminentni eksperti iz zemlje i inostranstva. Eksperti se prijavljuju na listu eksperata na osnovu javnog poziva koji sprovodi AKOKVO i koji je otvoren tokom cijele godine. Javni poziv se nalazi na web stranici Agencije (www.akokvo.me).

Eksperti koji žele da se prijave na listu eksperata potrebno je da ispunjavaju kriterijume koji su predviđeni javnim pozivom. Interna komisija Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja (koju čine tri člana iz reda zaposlenih) periodično razmatra pristigle prijave i provjerava da li su ispunjeni svi potrebni kriterijumi. Na prijedlog interne komisije, direktor Agencije donosi odluku o dopuni liste eksperata.

Listu eksperata Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja čine 163 eksperta i to profesori sa akademskim zvanjem, privrednici i studenti. Od tog broja, 49 eksperata se prijavilo u 2019. godini.

Na listi eksperata nalaze se profesori iz oblasti medicinskih nauka (1), društvenih nauka (28), tehničko-tehnoloških nauka (11), umjetnosti (4), humanističkih nauka (1), kao i prirodnih nauka (4).

Slika 3. Prijavljeni eksperti prema naučnoj bazi u 2018. i 2019. godini

Listu eksperata čine eksperti iz zemlje i inostranstva kao i iz zemalja okruženja. Od 49 eksperata koji su se prijavili tokom 2019. godine, 27 eksperata dolazi iz zemalja okruženja

(Srbija -14, Slovenija - 2, Hrvatska - 6, Bosna i Hercegovina - 3 i Makedonija - 2), 20 eksperata je iz Crne Gore, dok 2 eksperta dolaze iz inostranstva (Kanada i Estonija) (Prilog, Tabela 2.6 - Prikaz prijavljenih eksperata u 2019. godini prema državi i naučnoj oblasti)

U skladu sa evropskom praksom, u postupcima reakreditacije u estvuju i studenti, pa je tokom 2019. godine objavljen poziv za učešće studenata u ekspertskim komisijama. Na poziv se javilo 12 studenata koji su ispunili sve uslove za listu eksperata (10 studenata iz Crne Gore, 1 iz Srbije i 1 iz Engleske) (Prilog, Tabela 2.5 – Prikaz studenata prijavljenih za listu eksperata u 2019. godini prema državi i stepenu studija).

3. ME UNARODNA SARADNJA U OBLASTI OBEZBJE ENJA KVALITETA

Zakonom o visokom obrazovanju prepoznata je nadležnost Agencije koja se odnosi na saradnju sa ustanovama visokog obrazovanja u obezbjeivanju i unaprjeđivanju kvaliteta. Upravo, jedan od razloga za osnivanje Agencije od strane Vlade je bila međunarodna prepoznatljivost i pozicioniranje, posebno u evropskim strukturama. Punopravnim članstvom u međunarodnim asocijacijama potvrđuje se kredibilitet nacionalnog sistema, povećava mobilnost studenata i radne snage, sistem se internacionalizuje i olakšava priznavanje diploma.

Crna Gora je punopravna članica Bolonjskog procesa / Evropskog prostora visokog obrazovanja (European Space for Higher Education – EHEA) od 2003. godine. Na ministarskoj konferenciji održanoj u Londonu 2007. godine, potvrđeno je članstvo i status Crne Gore u tom procesu, kao samostalne i međunarodno priznate države.

Osnovni zadatak implementacije Bolonjske deklaracije je da obezbijedi svakom studentu sticanje kvalitetnog znanja, sposobnosti i vještina koje ga čine konkurentnim, kako na lokalnom, tako i na regionalnom i globalnom tržištu rada. Potpisivanjem Deklaracije Crna Gora se, između ostalog, obavezala da će podsticati evropsku saradnju u obezbjeivanju kvaliteta sa ciljem stvaranja uporedivih kriterijuma i postizanja metodologije obezbjeivanja i provjere kvaliteta visokog obrazovanja. Zemlje potpisnice Bolonjske deklaracije svake dvije godine organizuju ministarske konferencije na kojima se podnose izveštaji o primjeni Bolonjskog procesa, ali istovremeno potpisuje i novi Communiqué⁸.

AKOKVO je tokom 2019. godine započela intenzivnu međunarodnu saradnju sa ciljem obezbjeivanja kvaliteta sistema visokog obrazovanja u cjelini, kako sa institucijama za obezbjeivanje kvaliteta visokog obrazovanja tako i sa nacionalnim agencijama drugih zemalja. Detaljan prikaz saradnje dat je u Prilogu (Tabela 3.1. Prikaz međunarodne saradnje AKOKVO u 2019. godini).

⁸ Communiqué je francuska riječ koja označava zvanično saopštenje, zvanični izvještaj, a u nas je ustaljena u originalnom nazivu.

3.1 Saradnja sa institucijama Evropskog prostora visokog obrazovanja i ostalim institucijama

Evropska asocijacija za obezbjeenje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA) je krovna institucija koja vrši akreditaciju nacionalnih agencija i svoje članice i njihove ciljeve zastupa na evropskom i međunarodnom nivou, i time utiče na proces donošenja odluka u oblasti obezbjeenja kvaliteta visokog obrazovanja. Ispunivši predviđene kriterijume, AKOKVO je u junu 2019. godine postala pridruženi član ENQA-e. Time je otvorila put i iskazala svoje interesovanje i posvećenost na putu punopravnog članstva. Sastankom sa direktoricom Mariom Kelo u Briselu, u januaru 2019. i posjetom predsjednika ENQA-e Crnoj Gori prof.dr Kristofa Grolimunda u aprilu 2019., konkretizovani su i intenzivirani odnosi Agencije i te ključne institucije.

Evropski registar za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR) - listingom u pomenuti registar dobija se potvrda kredibiliteta i kvaliteta rada nacionalnih agencija usklađenog sa Evropskim standardima i smjernicama. Registraciji nacionalne agencije mora prethoditi akreditovanje od strane ENQA-e. Na nekoliko sastanaka sa direktorom Kolinom Tikom tokom 2019. i tokom posjete predsjednika EQAR-a Crnoj Gori prof.dr Karla Ditriha u aprilu 2019., razmijenjena su mišljenja u vezi sa izazovima u primjeni Evropskih standarda i smjernica kao i mogućnostima za unaprijeenje.

Saradnja sa ostalim EHEA institucijama: U januaru 2019. godine realizovane su posjete i ostali posjeti EU institucijama u oblasti visokog obrazovanja kroz bilateralne susrete sa direktorima Evropske asocijacije univerziteta (EUA), Programa evaluacije ustanova visokog obrazovanja (IEP), kao i Evropske asocijacije institucija u visokom obrazovanju (EUARSHE).

Susreti su realizovani na inicijativu Agencije, a sve sa ciljem upoznavanja EU institucija sa osnivanjem i planiranim aktivnostima, kao i sa ciljem razmatranja uslova za njihovu podršku u radu Agencije i dobijanjem preporuka za unaprijeenje kvaliteta kroz visok stepen primjene Evropskih standarda i smjernica i razmjenu iskustava i znanja.

ERI SEE: U toku prve polovine 2019. uspostavljena je i saradnja sa Education Reform Initiative of South Eastern Europe (ERI SEE), koji zajedno s Regional Cooperation Council-om (RCC) i ministarstvima obrazovanja radi na olakšavanju procesa priznavanja akademskih kvalifikacija unutar regiona, kao i na transparentnosti podataka o kvalitetu visokoškolskih ustanova. Navedeni proces odvija se u okviru Berlinskog procesa, i dio je višegodišnjeg Akcionog plana usvojenog od strane premijera iz regiona. Evropska komisija prati izvršenje navedenog Akcionog plana. Naša Agencija je dostavila podatke o akreditovanim studijskim programima i reakreditovanim ustanovama visokog obrazovanja za proces formiranja regionalne baze podataka koja će se predstaviti na Samitu premijera u Poznanju u julu 2019.godine.

Savjet Evrope. Uključenje AKOKVO u edukaciju koju je obezbijedio projekat „Akademski integritet u Crnoj Gori“ je otvorio vrata Agenciji za aktivno učestvovanje u projektu „Kvalitetno obrazovanje za sve“ i produktivnu komunikaciju sa konsultantima na projektu i zaposlenim u Savjetu Evrope o važnosti akademskog integriteta kao neodvojive komponente kvaliteta visokog obrazovanja.

3.2 Saradnja sa drugim nacionalnim agencijama

U 2019. godini, Agencija je organizovala niz studijskih posjeta s ciljem prenosa znanja i iskustva i potpisala nekoliko sporazuma o saradnji. Svrha tih sporazuma je zajedni ko u eš e na projektima i razmjeni kadra.

Sporazumi o saradnji

Na inicijativu hrvatske agencije, u februaru 2019. godine potpisan je Sporazum o saradnji sa Agencijom za nauku i visoko obrazovanje (AZVO). Cilj ovog sporazuma je unaprije enje saradnje u razmjeni stru njaka u obezbje enju kvaliteta, saradnja na projektima povezanim s unaprije enjem sistema za obezbje enje kvaliteta u visokom obrazovanju i saradnja u postupcima akreditacije studijskih programa, koji uklju uju visokoškolske ustanove i studijske programe u Republici Hrvatskoj i Crnoj Gori.

U junu 2019. godine potpisan je Sporazum o saradnji izme u AKOKVO i Nacionalnog tijela za akreditaciju i provjeru kvaliteta u visokom obrazovanju Srbije (NAT). Sporazum je potpisan sa ciljem zajedni kog u eš a u me unarodnim projektima i razmjeni zaposlenih izme u dvije agencije.

Studijske posjete

Studijske posjete, kao vid me unarodne saradnje, pokazale su se korisnim kako zbog ja anja odnosa dvije nacionalne agencije, tako i zbog razmjene znanja i iskustva, diskutovanja dilema i pitanja zna ajnih u radu AKOKVO. U 2019. godini, AKOKVO je realizovala tri studijske posjete i to:

1. Nacionalnoj agenciji za evaluaciju univerziteta i istraživa kih instituta (ANVUR) - Rimu, Italija, maj 2019. godine

Cilj ove pojete je bio razgovor o uslovima i postupku prijavljivanja i evaluacije ANVUR-a od strane ENQA-e, ispunjavanju uslova za u lanjenje u ENQA-u i registrovanje u EQAR i prednostima tog lanstva. U periodu ove studijske posjete, italijanska agencija je upravo prošla proces evaluacije ENQA-e i ekala odluku o lanstvu, što je dragocjeno iskustva, imaju i u vidu da AKOKVO eka dug i zahtjevan proces za ispunjenje svih kriterijuma koji e obezbijediti lanstvo u ENQA-u. U narednom periodu dogovorena je zajedni ka saradnja na evropskim projektima u oblasti obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja.

2. Agenciji Svete Stolice za evaluaciju i promovisanje kvaliteta univerziteta i fakulteta (AVEPRO), Vatikan, maj 2019. godine.

Cilj ove posjete je bio razmjena iskustava izme u dvije agencije po pitanju donošenja odluka o postupcima evaluacije, zatim iskustvo koje je AVEPRO imala kada je u pitanju lanstvo u ENQA, samim tim i primjena njihovog iskustva u budu oj pripremi za lanstvo naše agencije. Predstavnici obje agencije su se složili oko važnosti transparentnog informisanja javnosti, kao i oko zna aja podške i dobre saradnje izme u svih partnera u ovom procesu.

3. Nacionalnom akreditacionom tijelu (NAT), Srbija, septembar 2019. godine

Cilj ove posjete je bio uporedna analiza zakonskih rješenja u oblasti obezbje enja kvaliteta, na ina finansiranja i funkcionisanja Agencije, usaglašenost sa Evropskim standardima i smjernicama, kao i priprema za posjetu eksperata ENQA-e u cilju revidiranja lanstva NAT-a. Pored navedenog, zna ajan dio vremena je bio posve en razvoju informacionog sistema i na inu imenovanja ekspertskih komisija, kao i mogu nostima za uspostavljanje zajedni ke saradnje kroz razmjenu iskustva i u eš e u projektima.

4. U EŠ E AGENCIJE U PROJEKTIMA I RADNIM TIJELIMA

Rukovodstvo AKOKVO se za 2019. godinu obavezalo da identifikuje mogu nosti za u eš e u me unarodnim projektima i prijavi se na sve one ijom implementacijom može poja ati svoje kapacitete. Ograni enost budžetskih sredstava, kada je u pitanju izdvajanje novca u svrhe ja anja kapaciteta i obuke zaposlenih, ine ve im zna aj u eš a u ovim projektima. Aplikacioni procesi su zahtjevni, ali i zna ajni zbog ja anja kapaciteta me unarodne komponente Agencije. Time se otvaraju mogu nosti za saradnju Crne Gore u institucijama Evropskog prostora visokog obrazovanja i korištenje donatorskih sredstava za unaprje enje kvaliteta visokog obrazovanja.

U nastavku je dat prikaz **odobrenih projekata** u kojima Agencija u estvuje, kao i koristi koje ima sistem obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja. Detaljan prikaz najvažnijih elemenata svakog od projekata dat je u Prilogu (Tabela 4.1. U eš e AKOKVO u me unarodnim projektima u 2019. godini).

Tabela 3. U eš e AKOKVO u me unarodnim projektima u 2019. godini

Naziv projekta	Korist za sistem obezbje enja kvaliteta
Projekat mobilnosti zaposlenih u oblasti obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja	Unaprje enje sistema obezbje enja kvaliteta kroz praksu u drugim agencijama, kako bi se njihovo dragocjeno iskustvo prenijelo na naš sistem obezbje enja kvaliteta. Poseban akcenat je stavljen na ja anje istraživa ke komponente Agencije i uskla enost sa ESS kroz zakonski okvir.
Ja anje internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima kroz efikasno strateško planiranje - Erasmus+ projekat	Priprema strateškog okvira za internacionalizaciju sistema visokog obrazovanja Crne Gore.
TAIEX Ekspertska misija	Unaprje enje legislative u oblasti obezbje enja kvaliteta.
"Integracija klju nih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore" - IPA II-sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku	Uklju enosti klju nih kompetencija u kurikulumu ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori.
"Kvalitetno obrazovanje za sve" – Savjet Evrope	Primjena Zakona o akademskom integritetu.
Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost HERIC	Ja anje kapaciteta kroz studijske posjete i primjena iskustva drugih zemalja u razvoju crnogorskog sistema obezbje enja kvaliteta.

Predstavnici Agencije su **lanovi Vladinih radnih grupa** za izradu strateških dokumenata:

- Radna grupa za izradu prijedloga strategije razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori za period 2020-2025. iji je koordinator Ministarstvo prosvjete, a u esnici su univerziteti, Studentski parlament, Privredna komora.
- Program ja anja ljudskih resursa i istraživa kih kapaciteta u nau no istraživa kim ustanovama u Crnoj Gori, iji je koordinator Ministarstvo nauke, a ostali u esnici su Ministarstvo prosvjete i univerziteti, ima za cilj definisanje i pozicioniranje istraživa a u sistemu.

Slijedi tabelarni prikaz **apliciranih projekata** koje je Agencija prijavila u drugoj polovini 2019. godine, a za koje odgovor o uspješnosti prijave o ekuje u 2020. godini, dok se detaljnije informacije mogu na i u Prilogu (Tabela 4.2. Prijavljeni projekti u 2019. godini).

Tabela 4. Prijavljeni projekti u 2019. godini

Naziv projekta	Korist za sistem obezbje enja kvaliteta
SEQA - Podrška evropskim agencijama za obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja u ispunjavanju ESS	Podrška novoosnovanim institucijama za obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja u primjeni ESS.
BAQUAL - Bolje akademske kvalifikacije kroz osiguranje kvaliteta	Podsticanje primjene okvira kvalifikacija u unutrašnjim i vanjskim postupcima obezbje enja kvaliteta u tri države: Hrvatskoj, Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji.
Projekat mobilnosti zaposlenih u oblasti obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja (drugi dio)	Unaprje enje sistema obezbje enja kvaliteta kroz praksu u drugim agencijama, kako bi se njihovo dragocjeno iskustvo prenijelo na naš sistem obezbje enja kvaliteta. Poseban akcenat je stavljen na primjenu ESG i proces u lanjenja u me unarodne asocijacije.

5. OBUKE ZAPOSLENIH I OSTALIH U ESNIKA U SISTEMU OBEZBJE ENJA KVALITETA

Rad u Agenciji je zapo et bez prethodnog znanja zaposlenih o obezbje enju kvaliteta visokog obrazovanja, posebno imaju i u vidu da se vrlo mali broj ljudi u državnoj upravi uopšte bavio eksternom evaluacijom ranije. U 2019. godini AKOKVO je kao jedan od prioriteta u svom radu odredila i aktivnosti vezane za obuku, kako zaposlenih, tako i svih u esnika u postupku obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja. Jedino se na taj na in postiže ispunjenje krajnjeg cilja - kvalitetno visoko obrazovanje. Osim studijskih posjeta drugim nacionalnim agencijama koje su iskorištene za generisanje znanja i iskustva, organizovani su okrugli sto, radionice i praksa u drugim nacionalnim agencijama. Detaljan prikaz obuka dat je u Prilogu (Tabela 5.1. Obuke realizovane u 2019. godini).

Okrugli sto

Agencija je u aprilu 2019. godine organizovala Okrugli sto "Implementacija Evropskih standarda i smjernica za obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori". Glavni predava i su bili prof.dr Kristof Grolimund, predsjednik Evropske asocijacije za obezbje enje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA) i prof.dr Karl Ditrih, predsjednik Evropskog registra za obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR). U esnici okruglog stola su bili predstavnici ustanova visokog obrazovanja, studentskih udruženja, Ministarstva prosvjete i Erasmus plus kancelarije. Svi u esnici su se bliže upoznali sa zna ajem kvaliteta visokog obrazovanja, izazovima eksterne evaluacije kvaliteta po evropskim standardima, lanstva u pomenutim asocijacijama, ali i zaklju ili da je obezbje enje kvaliteta visokog obrazovanja proces koji se obavlja u kontinuitetu, i koji se razvija i mijenja, dok eksterna evaluacija predstavlja instrument za zatvaranja tog kruga.

Radionice

1. **Radna grupa za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja, u organizaciji Sekretarijata za praenje Bolonjskog procesa – BFUG.** U maju 2019. godine, u okviru Radne grupe za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja, u organizaciji Sekretarijata za praenje Bolonjskog procesa, organizovan je dvodnevni radni sastanak u Limasolu, Kipar. Tom prilikom predstavnici AKOKVO su sa svojim kolegama iz zemalja EHEA, imali priliku da na posebnim radionicama unaprijede svoja znanja u oblasti legislative, ukljuenosti stejkholdera, postupcima interne i eksterne evaluacije. Upravo, u eše na ovom sastanku je ne samo proširilo postojeća znanja, već ujedno otvorilo i mogućnost za uče u nekoliko projekata.
2. **TAIEX ekspertska misija.** AKOKVO svoju misiju sprovodi kao partner ustanovama u cilju povećanja povjerenja na svim nivoima i kod svih učesnika u sistemu kvaliteta visokog obrazovanja što je bio cilj angažovanja eksperata iz hrvatske agencije za obezbjeenje kvaliteta (AZVO). U prostorijama Agencije, u novembru 2019. su organizovane tri radionice:
 - Radionica o primjeni ESG od strane članova ekspertskih komisija i studenata;
 - Radionica o primjeni ESG od strane ustanova visokog obrazovanja;
 - Radionica o postupku evaluacije ustanova visokog obrazovanja.

Praksa u drugim nacionalnim agencijama

Mobilnost zaposlenih u oblasti obezbjeenja kvaliteta visokog obrazovanja (Radna grupa za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja, u organizaciji Sekretarijata za praenje Bolonjskog procesa – BFUG):

Cilj ove mobilnosti je bio pružanje mogućnosti za sticanje opšteg znanja o unutrašnjem funkcionisanju austrijske agencije, kao i na njenom funkcionisanju u dijelu sprovođenja postupaka eksterne evaluacije, te razumijevanje autonomne i nezavisne primjene principa obezbjeenja kvaliteta visokog obrazovanja. Fokus je bio na uzajamnoj razmjeni informacija i iskustava u sistemu eksterne provjere kvaliteta u okviru datog zakonodavnog okvira, kao i u kontekstu implementacije ESG.

Uče na međunarodnim konferencijama i forumima

Prisustvo konferencijama i forumima je značajno s aspekta međunarodne prepoznatljivosti Agencije i širenja mreže saradnje. U 2019. godini, predstavnici AKOKVO su prisustvovali najvažnijem evropskom forumu o obezbjeenju kvaliteta u EHEA i dvijema međunarodnim konferencijama:

1. Evropski forum za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja, Berlin, Njemačka, novembar 2019. godine.
2. EURIE – Evroazijski samit visokog obrazovanja, Istanbul, Turska, mart 2019. godine;
3. EURASHE – godišnja konferencija na temu „Budući studenti. Buduća univerziteta. Buduća poslova. Profesionalno visoko obrazovanje u svijetu promjena“, maj 2019. godine;

6. ISTRAŽIVANJA U OBLASTI OBEZBJE ENJA KVALITETA

Prepoznavanje istraživačke komponente Agencije je značajan iskorak kako za sistem obezbjeđenja kvaliteta, tako i za politike visokog obrazovanja. Naime, razvijanjem istraživačkih kapaciteta, Agencija ima potencijal da realizuje istraživanja na osnovu podataka iz izvještaja o kvalitetu, ostalih podataka iz baze i sekundarnih izvora na osnovu njihovih rezultata i se donositi mjere za unaprjeđenje sistema kvaliteta, ali i protivog sistema visokog obrazovanja.

Za sada, istraživačka komponenta je nedovoljno razvijena, sa četiri suštinska nedostatka:

- Nedostatak istraživačkog kadra
- Nedostatak IT kadra
- Nedostatak uređene baze podataka
- Nedostatak informacionog sistema

Osim toga, Agencija ima, za potrebe praćenja postupaka i informisanja javnosti i zainteresovanih strana, kreirane sljedeće baze podataka:

1. Studijskih programa
2. Ustanova visokog obrazovanja
3. Zahtjeva za akreditaciju studijskih programa, odnosno ustanova visokog obrazovanja
4. Ekspertiza i studenata za evaluaciju

Realizujući Zaključak Vlade (br. 01-630/19-143/1 od 31.07.2019.) koji se tiče utvrđivanja metodologije i sprovođenja rangiranja ustanova, Agencija je započela rad na izradi metodologije Tematskih analiza po naučnim oblastima studijskih programa, putem kojih će, analizirajući podatke dobijene o kvalitetu pojedinih studijskih programa iz izvještaja o akreditaciji, dati prikaz njihovog kvaliteta koji će biti korisna osnova za odlučivanje studentima, poslodavcima i Vladi. Rangiranje univerziteta, koje godišnje objavljuju pojedini časopisi, nije svojstveno državama i ne radi ga nijedna država u Evropi sa mnogo većim brojem univerziteta od Crne Gore. Drugi razlog odustajanja od klasičnog pristupa je odustajanje zemalja regiona da izvrše rangiranje univerziteta na regionalnom nivou, što bi značilo da se rangiraju četiri crnogorska univerziteta. Tematske analize su zahtjevan zadatak i pravilnom diseminacijom rezultata mogu postići željeni efekat. AKOKVO je u fazi nalaženja finansijskih sredstava uz pomoć kojih bi se projekat realizovao.

Tokom 2019. godine realizovano je istraživanje o efikasnosti sprovođenja postupaka eksterne evaluacije. Rezultati istraživanja su pokazali da postupak evaluacije studijskih programa traje u prosjeku 150 dana od zahtjeva do donošenja odluke, što je kraće od propisanog zakonskog roka od šest mjeseci. Najveća prepreka još efikasnijem postupku jeste period imenovanja ekspertske komisije, koji traje u prosjeku i do 60 dana zbog nedostatka stručnjaka u pojedinim ekspertizama.

Krajem 2019. godine započeto je istraživanje na osnovu sekundarnih podataka o trendovima u sistemu visokog obrazovanja u periodu od 2000. do 2018. godine.

7. OPŠTI POSLOVI AGENCIJE

7.1 Kadrovski poslovi

Zakonom o visokom obrazovanju propisano je da direktor i zaposleni u Agenciji ostvaruju prava i obaveze iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika. Shodno ovoj odredbi Služba za kadrovske, opšte poslove i finansije kontinuirano prati sve obaveze koje proizilaze iz Zakona o državnim službenicima i namještenicima, Zakona o radu i Zakona o obligacionim odnosima.

Prema važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije (br. 01-6/2018 od 08.03. 2018. godine i br. 01-39/2018 od 06.06.2018. godine) sistematizovano je 20 radnih mjesta za 20 izvršilaca. U Agenciji je trenutno 15 zaposlenih uključujući i direktora i pomoćnika direktora.

U skladu sa Kadrovskim planom za 2019. godinu i odobrenja Ministarstva finansija u oktobru 2019. godine, radni odnos zasnovao je jedan službenik (viši savjetnik III) na određeno vrijeme od 12 mjeseci.

Agencija je pripremila i donijela nacrt Kadrovskog plana za 2020. godinu koji je dostavila Upravi za kadrove. U skladu sa ovim Kadrovskim planom u narednom periodu odobreno je zapošljavanje još dva službenika (samostalni/a savjetnik/ca I i samostalni/a savjetnik/ca II), kao i raspoređivanje jednog državnog službenika. Politika zapošljavanja u Agenciji vodi se potrebama Agencije za visoko stručnim licima i odobrenim budžetskim sredstvima, poštujući i Plan optimizacije u javnoj upravi.

Služba za opšte, kadrovske poslove i finansije je i u 2019. godini nastavila da uredno vodi postupke zasnivanja radnog odnosa i odgovarajućeg raspoređivanja, formiranja i ažuriranja personalnih dosijea, kadrovsku evidenciju, ocjenjivanje, pripremu pojedinačnih akata iz oblasti rada i radnih odnosa, pripremu ugovora, prijavljivanje zaposlenih nadležnoj službi, odnosno Poreskoj upravi, izdavanje uvjerenja, rješenja za godišnje odmore, redovno ažuriranje podataka neophodnih za sajt Agencije itd.

Imaju u vidu da Agencija ne raspolaže samostalnim/om savjetnikom/com I, koji bi obavljao poslove koji se odnose na pripremu rješenja, odluka i ostalih pravnih akata u vezi sa postupcima akreditacije i reakreditacije, svi ti poslovi su se obavljali u Opštoj službi.

Aktivnost Upravnog odbora

U 2019. godini predsjednik Upravnog odbora doc.dr Saša Vujošević sazvaio je ukupno četiri sjednice. Na sjednici od 18. februara 2019. godine Upravni odbor je donio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za kontrolu i obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja, na koji je prethodno saglasnost dala Vlada. Na sjednici od 26. marta 2019. godine Upravni odbor je usvojio: Izvještaj o radu Agencije za 2018. godinu, Finansijski izvještaj Agencije za 2018. godinu, Plan rada Agencije za 2019. godinu i Finansijski plan Agencije za 2019. godinu. Na sjednici od 05. jula 2019. godine Upravni odbor je donio Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Agencije, na koji je prethodno saglasnost dala Vlada. Na sjednici od 20. decembra 2019. godine Upravni odbor se pored usvajanja zapisnika o radu, upoznao i sa inoviranim verzijom Pravila o postupku reakreditacije

AKOKVO IMA 15
ZAPOSLENIH I 3 ČLANA

Direktor
2 pomoćnika direktora
12 zaposlenih
(11 na neodređeno, 1 na određeno)

UO čine predstavnici:
-Univerziteta Crne Gore
-Kabineta Premijera
-Ministrstva prosvjete

ustanova visokog obrazovanja. Pored pomenutih materijala, Upravni odbor se na sjednicama upoznao sa aktivnostima i izazovima sa kojima se Agencija suojava u svakodnevnom radu.

Upravni odbor Agencije od novembra funkcioniše u izmijenjenom sastavu. Vlada je Rješenjem br. 07-6152/3 od 7. novembra 2019. godine imenovala Mijajla Urića, predstavnika Ministarstva prosvjete za novog člana Upravnog odbora.

7.2 Javne nabavke

Nakon ispunjenja kadrovskih uslova u 2018. godini, sačinjen je Plan javnih nabavki za 2019. godinu (br: 01–404/19–12/1) i objavljen na Portalu javnih nabavki, u skladu sa zakonom. Ukupna vrijednost Plana javnih nabavki za 2019. godinu je iznosila 22.440,00 eura. Postupci predviđeni Planom su i sprovedeni, uz poštovanje načela javnih nabavki, o čemu je sačinjen Izvještaj o javnim nabavkama za 2019. godinu i uredno je, u roku predviđenom zakonskim propisima, dostavljen nadležnoj instituciji.

U izvještajnom periodu oprema za rad je obezbijeđena sukcesivno tokom godine, jer se radilo o nabavkama male vrijednosti, za koju nabavku, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom, nije bilo potrebno sprovesti neki od postupaka javnih nabavki.

U cilju efikasnijeg sprovođenja Zakona o javnim nabavkama i obezbijeđenja transparentnosti, Agencija je Plan javnih nabavki, kao i usvojena pravila, objavila na svojoj internet stranici.

7.3 Interna akta

Pored akata koja se tiču postupaka evaluacije koja je priprema u nadležnosti sektora, Agencija je u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl. list CG", br. 75/18) donijela Knjigu procedura Agencije za kontrolu i obezbijeđenje kvaliteta visokog obrazovanja. Finansijske regulative sadržane u ovoj knjizi uređuju na in finansijskog upravljanja u Agenciji i mogu se izmijeniti samo putem zvanične odluke direktora. Prema važećoj zakonskoj regulativi, Agencija je odgovorna za adekvatno i efikasno finansijsko upravljanje koje omogućiti pouzdan sistem finansijske kontrole, a na taj način i efektivno izvršenje funkcije Agencije, uključujući i upravljanje rizikom, radi sprječavanja i utvrđivanja prevare i korupcije. U skladu sa istim zakonom, u Agenciji su određena:

- lice za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola;
- lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima;
- lice zaduženo za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare, odnosno nepravilnosti u subjektu.

Radi sprovođenja sistema finansijskih kontrola i upravljanja u Agenciji, donijete su sljedeće interne procedure:

- Interna procedura za plaćanje faktura;
- Interna procedura o načinu pripreme obračuna zarada;
- Interna procedura za izradu prijedloga budžeta AKOKVO;

- Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja službenih vozila Agencije;
- Interno pravilo o postupku odobravanja službenog putovanja;
- Pravilnik o troškovima reprezentacije.

Pripremljen je Izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu iz kojeg proizilazi da je budžet Agencije za 2018. godinu iznosio 224.829,75 eura, od čega je utrošeno 191.696,56 eura (procenat izvršenja je 85,26 %).

7.4 Transparentnost i sprječavanje korupcije

U skladu sa Zakonom slobodnom pristupu informacijama („Službeni list Crne Gore”, br. 44/12 i 30/17) Agencija ima vodič za slobodan pristup informacijama broj: 01-639/18-267/1, koji se ažurira po potrebi promjene vrsta informacija koju posjeduje Agencija i podataka od značaja za pristup informacijama.

Izrađena je web stranica Agencije www.akokvo.me. Na redovno ažuriranoj stranici dostupna su sva akta Agencije kao i aktuelna obavještenja koja se odnose na njen rad.

Agencija je u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije, u zakonskom roku donijela izvještaj o sprovođenju plana integriteta. Plan integriteta Agencije (br. 01-050/18/234/1), koji sadrži mjere kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije i obezbjeđuje povjerenje građana u rad Agencije, donijet je u 2018. godini.

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije rješenjem br. 01-162-2/2018 određeno je i lice za prijem i postupanje po prijavi zviždača. U ovom izvještajnom periodu nije bilo prijava zviždača.

Agencija je u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije u obavezi da vodi evidenciju primljenih poklona. Međutim Agencija ni u 2019 godini, kao organ vlasti, nije primala poklone.

PRILOG

Tabela 1.1. Evropski standardi za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja

1. dio Standardi i smjernice za unutrašnje obezbjeenje kvaliteta	
1.1.	Politika obezbjeenja kvaliteta – Ustanove visokog obrazovanja moraju imati politiku obezbjeenja kvaliteta koja je javno dostupna i dio njihovog strateškog upravljanja. Interni u esnici tu politiku moraju razvijati i sprovesti putem odgovaraju ih struktura i procesa i pri tom ukljuivati i spoljne u esnike.
1.2.	Izrada i odobravanje programa – Ustanove visokog obrazovanja moraju imati postupke za izradu i odobravanje svojih studijskih programa. Oni moraju biti izraeni tako da ispunjavaju postavljene ciljeve, ukljuuju i i predviene ishode u enja. Kvalifikacije koje se dodjeljuju u osnovi programa treba jasno opisati i predstaviti, pozivaju i se na odgovaraju i nivo nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, pa time i na Kvalifikacioni okvir Evropskog prostora visokog obrazovanja.
1.3.	U enje i ocjenjivanje na relaciji student – Ustanove visokog obrazovanja, moraju obezbijediti da se programi izvode na na in koji stimulise studente na preuzimanje aktivne uloge u procesu u enja, kao i da ocjenjivanje studenata odražava takav pristup.
1.4.	Upis i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikovanje – Ustanove visokog obrazovanja moraju dosljedno primjenjivati unaprijed utvr ene i objavljene akte koji pokrivaju sve faze studiranja, tj. upis, napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikovanje.
1.5.	Nastavno osoblje – Ustanove visokog obrazovanja moraju obezbijediti kompetentnost svojih nastavnika i primjenjivati pravedne i transparentne procese zapošljavanja i razvoja svojih zaposlenih.
1.6.	Resursi za u enje i podrška studentima – Ustanove visokog obrazovanja moraju finansirati aktivnosti u enja i obezbijediti dovoljne i lako dostupne resurse za u enje i podršku studentima.
1.7.	Upravljanje informacijama – Ustanove visokog obrazovanja moraju obezbijediti prikupljanje, analizu i koriš enje informacija relevantnih za djelotvorno upravljanje programima i drugim aktivnostima.
1.8.	Informisanje javnosti – Ustanove visokog obrazovanja moraju objavljivati informacije o svom radu pa tako i o studijskim programima koje izvode. Te informacije moraju biti jasne, ta ne, objektivne, važe e i lako dostupne.
1.9.	Kontinuirano pra enje i periodi na revizija programa – Ustanove visokog obrazovanja moraju pratiti i periodi no provjeriti svoje programe kako bi se obezbijedilo postizanje postavljenih ciljeva, i time ispunile potrebe studenata i društva. Periodi ne provjere bi trebale biti usmjerene na kontinuirano poboljšavanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju na osnovu periodi nih provjera treba obavijestiti sve u esnike na koje se one odnose.
1.10.	Periodi no spoljno obezbjeenje kvaliteta – Ustanove visokog obrazovanja moraju periodi no prolaziti kroz postupke spoljnog obezbjeenja kvaliteta u skladu s ESG-jem.
2. dio Standardi i smjernice za spoljno obezbjeenje kvaliteta	
2.1.	Unutrašnje obezbjeenje kvaliteta – Spoljnim obezbjeenjem kvaliteta razmatra se djelotvornost procesa unutrašnjeg obezbjeenja kvaliteta opisanog u I. dijelu ESG-ja.
2.2.	Izrada svrsishodnih metodologija – Spoljno obezbjeenje kvaliteta mora biti jasno definisano i osmišljeno tako da svrsishodno ispunjava postavljene ciljeve,

- uzimaju i pritom u obzir relevantne akte. U esnici moraju biti uključeni u osmišljavanje i trajno unaprjeđivanje spoljnog obezbjeđenja kvaliteta.
- 2.3. Sprovedenje procesa - Proces spoljnog obezbjeđenja kvaliteta mora biti pouzdan, koristan, unaprijed utvrđen, dosljedno sproveden i javan. On obuhvata sljedeće stavke:
 - a. samoevaluacija
 - b. spoljno obezbjeđenje kvaliteta koje obično podrazumijeva i posjetu ustanovi visokog obrazovanja
 - c. izvještaj kao ishod spoljašnjeg ocjenjivanja
 - d. naknadno praćenje.
 - 2.4. Spoljni eksperti – Spoljno obezbjeđenje kvaliteta sprovode komisije spoljnih eksperata koje uključuju i studentske predstavnike.
 - 2.5. Kriterijumi za ishode - Svi konačni ishodi ili mišljenja koja proizlaze iz spoljnog obezbjeđenja kvaliteta, čak i kad nije riječ o formalnim odlukama, moraju se temeljiti na jasno definisanim i objavljenim kriterijumima koji se dosljedno primjenjuju.
 - 2.6. Izvještavanje – Izvještaji ekspertskih komisija u procesima spoljnog obezbjeđenja kvaliteta moraju biti objavljeni, jasni i dostupni akademskoj zajednici, spoljnim partnerima i drugim zainteresovanim stranama. U slučaju da Agencija na osnovu izvještaja donosi formalne odluke, one moraju biti objavljene zajedno sa izvještajima.
 - 2.7. Prigovori i žalbe - Žalbeni postupci i postupci u sprovedenoj prigovora moraju biti jasno definisani kao dio procesa spoljnog obezbjeđenja kvaliteta, a ustanove visokog obrazovanja o njima trebaju biti informisane.

3. dio Standardi i smjernice za obezbjeđenje kvaliteta od strane agencije

- 3.1. Aktivnosti, politika i postupci obezbjeđenja kvaliteta - Agencije moraju redovno sprovoditi aktivnosti spoljnog obezbjeđenja kvaliteta, kao što je to opisano u II dijelu ESG-ja. Te aktivnosti moraju imati precizne i jasno definisane ciljeve, navedene u javno dostupnom opisu misije, na kojima se mora zasnivati rad agencije. Zadatak agencije je da obezbijedi da u njenom upravljanju i radu učestvuju svi akteri ovog procesa.
- 3.2. Službeni status - Agencije moraju imati pravni temelj i biti priznate kao agencije za obezbjeđenje kvaliteta od strane nadležnih tijela.
- 3.3. Nezavisnost - Agencije moraju biti nezavisne i samostalne u svom radu i u potpunosti odgovarati za svoje aktivnosti i njihove ishode, bez uticaja trećih strana.
- 3.4. Tematske analize - Agencije moraju redovno objavljivati istraživanja koja opisuju i analiziraju opšte rezultate aktivnosti spoljnog obezbjeđenja kvaliteta.
- 3.5. Resursi - Kako bi mogle obavljati svoj rad, agencije moraju raspolagati dovoljnim finansijskim resursima i dovoljnim brojem zaposlenih u agenciji, ali i dovoljnim brojem spoljnih saradnika.
- 3.6. Unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta i profesionalno ponašanje - Agencije moraju imati procese unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta koji su usko vezani uz definisanje, obezbjeđenje i unaprjeđivanje kvaliteta i integriteta njihovog rada.
- 3.7. Periodično spoljno ocjenjivanje agencija - Agencije barem jednom u svakih pet godina moraju proći spoljno ocjenjivanje kako bi dokazale usklađenost svog rada s ESG-jem.

Tabela 2.1 – Postupci akreditacije studijskih programa u 2019. godini

Ustanova	Studijski program	Status akreditacije	Članovi ekspertske komisije	Datum odluke
Fakultet za crnogorski jezik i književnost	Osnovne studije - Crnogorski jezik i književnost	Akreditovan	Prof. dr Amira Turbić-Hadžagić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Tuzli - predsjednica Prof. dr. sc. Diana Stolac, Filozofski fakultet, Univerzitet u Rijeci - član Prof. dr Aleksandra Banjević, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	22.04.2019. godine
	Master studije - Crnogorski jezik i književnost	Akreditovan	Prof. dr Amira Turbić-Hadžagić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Tuzli - predsjednica Prof. dr. sc. Diana Stolac, Filozofski fakultet, Univerzitet u Rijeci - član Prof. dr Aleksandra Banjević, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik	22.04.2019. godine
Fakultet za poslovni menadžment Bar	Osnovne studije – Poslovni menadžment	Akreditovan	Prof. dr Milanko Čabarkapa, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Rajko Gnjato, Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci - član Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik	22.04.2019. godine
	Osnovne studije - Poslovna psihologija i psihološko savjetovanje	Akreditovan	Prof. dr Milanko Čabarkapa, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Rajko Gnjato, Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Banja Luci - član Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik	22.04.2019. godine
	Master studije - Poslovni menadžment	Akreditovan	Prof. dr Milanko Čabarkapa, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Rajko Gnjato, Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci - član Prof. dr Darko Lacmanović, Fakultet za turizam, Univerzitet Mediteran - predsjednik	22.04.2019. godine
	Osnovne studije - Internacionalni menadžment u hotelijerstvu i gastronomiji	Akreditovan	Prof. dr Jasmina Osmanković, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu - član Prof. dr Veselin Drašković, Fakultet za pomorstvo, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Darko Lacmanović, Fakultet za turizam, Univerzitet Mediteran - predsjednik	25.01.2019. godine
HEC Miločer	Master studije - Internacionalni menadžment u hotelijerstvu i gastronomiji	Akreditovan	Prof. dr Jasmina Osmanković, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu - član Prof. dr Veselin Drašković, Fakultet za pomorstvo, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Vladimir Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - predsjednik	25.01.2019. godine
	Osnovne studije - Finansije, bankarstvo i ekonomska diplomatija	Akreditovan	Dr Amer Demirović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju - član, Prof. dr Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilište u Mostaru – član	16.04.2019. godine
Fakultet za finansije, bankarstvo i ekonomsku diplomatiju	Osnovne studije - Finansije, bankarstvo i ekonomska diplomatija	Akreditovan	Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet Nikšić, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilište u Mostaru - član Prof. dr Ivan Koprić, Pravni fakultet,	25.01.2019. godine
Univerzitet Adriatik Fakultet za poslovnu ekonomiju i pravo	Osnovne studije – Pravo	Akreditovan		

Bar			Sveučilište u Zagrebu – član	
	Master studije – Pravo	Akreditovan	Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet Nikšić, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilište u Mostaru - član Dr. sc Martina Primorac, Univerzitet modernih znanosti - CKM, Mostar - član	10.04.2019. godine
	Osnovne studije - Računovodstvo, finansije i bankarstvo	Akreditovan	Prof. dr Zdravko Todorović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Banja Luci - predsjednik Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Maja Drakić Grgur, Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerzitet Donja Gorica – član	24.06.2019. godine
	Osnovne studije – Menadžment	Akreditovan	Prof. dr Zdravko Todorović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Banja Luci - predsjednik Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Maja Drakić Grgur, Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerzitet Donja Gorica – član	24.06.2019. godine
	Master studije – Poslovna ekonomija	Akreditovan	Prof. dr Zdravko Todorović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Banja Luci - predsjednik Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Maja Drakić Grgur, Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerzitet Donja Gorica – član	24.06.2019. godine
	Master studije – Ekonomija javnog sektora	Akreditovan	Prof. dr Zdravko Todorović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Banja Luci - predsjednik Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Maja Drakić Grgur, Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerzitet Donja Gorica – član	24.06.2019. godine
	Doktorske studije – Ekonomija	Odbijena akreditacija	Prof. dr Zdravko Todorović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Banja Luci - predsjednik Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Maja Drakić Grgur, Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, Univerzitet Donja Gorica – član	25.07.2019. godine
Univerzitet Adriatik Fakultet za menadžment Herceg Novi	Master studije – Poslovni menadžment	Akreditovan	Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Dr Milijana Novović Burić, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Darko Lacmanović, Fakultet za turizam, Univerzitet Mediteran – član	31.05.2019. godine
Univerzitet Adriatik Fakultet za biznis i turizam Budva	Master studije – Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	Akreditovan	Prof. dr Andriela Vitić Četković, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Doc. dr Armin Kovači, Univerzitet Modernih znanosti CKM Mostar - član Doc. dr Anđela Jakšić Stojanović, Univerzitet Mediteran – član	31.05.2019. godine
Univerzitet Adriatik Fakultet za	Doktorske studije - Nautički turizam	Akreditovan	Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik	05.07.2019. godine

mediteranske poslovne studije Tivat			Prof. dr Zoran Radmilović, Saobraćajni fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Zdravko Krivokapić, Mašinski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	
	Master studije – Nautički turizam	Akreditovan	Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik Prof. dr Zoran Radmilović, Saobraćajni fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Zdravko Krivokapić, Mašinski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	05.07.2019. godine
	Osnovne studije - Menadžment u nautičkom turizmu, sportu i rekreaciji	Akreditovan	Prof. dr Janko Radulović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran - predsjednik Prof. dr Zoran Radmilović, Saobraćajni fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Zdravko Krivokapić, Mašinski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	03.07.2019. godine
Univerzitet Adriatik Pomorski fakultet Bar	Osnovne studije – Turizam	Akreditovan	Prof dr. Darko Lacmanović, Fakultet za turizam PG, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Janko Gnjato, Prirodno matematički fakultet - član Prof dr Veselin Drašković, Pomorski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	24.06.2019. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za informacione sisteme i tehnologije	Doktorske studije – Informacione tehnologije	Akreditovan	Prof. dr Sonja Pravilović, Fakultet za finansije, bankarstvo i ekonomsku diplomatiju Bijelo Polje - predsjednica Prof. dr Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr. sc. Dijana Šimić, Fakultet organizacione informatike Zagreb – član Mr. Doc. Marko Gošović, Fakultet vizuelnih umjetnosti, Univerzitet Mediteran - predsjednik	14.05.2019. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za dizajn i multimediju	Master studije – Dizajn i multimedija	Akreditovan	Mr. Doc. Aleksandar Čelar - Univerzitet Metropolitan Beograd - član Mr. Marina Radulović, samostalna umjetnica - član	11.12.2019. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za kulturu i turizam	Osnovne studije – Kineske studije	Akreditovan	Dr Sonja Špadijer, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Prof. dr Mlijana Novović Burić, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Andriela Vitić Četković, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Univerzitet Crne Gore – član	08.08.2019. godine
	Master studije - Međunarodno hotelijerstvo i menadžment	Akreditovan	Prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, Fakultet vizuelnih umjetnosti, Univerzitet Mediteran - predsjednica Prof. dr Milimir Lojović, Visoka škola za turizam i hotelijerstvo Trebinje - član Prof.dr Ivo Županović, Fakultet za biznis i turizam Budva i Fakultet za menadžment Herceg Novi, Univerzitet Adriatik - član	18.07.2019. godine
	Master studije – Kultura i turizam	Akreditovan	Prof. dr Darko Lacmanović, Fakultet za turizam, Univerzitet Mediteran - predsjednik Andriela Vitić Četković, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Univerzitet Crne Gore - član Dr. Milimir Lojović, Visoka škola za turizam i hotelijerstvo Trebinje - član	23.04.2019. godine
Univerzitet Donja Gorica Fakultet	Doktorske studije – Komunikologija i mediji	Akreditovan	Dr. Rajka Đoković, Pravni fakultet, Univerzitet Mediteran - predsjednik Prof. dr Stevo Nikić, Univerzitet Adriatik - član	07.03.2019. godine

umjetnosti			Dr. Ivona Jovanović, Univerzitet Crne Gore, Fakultet za turizam i hotelijerstvo – član	
Univerzitet Donja Gorica Fakultet za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis	Master studije – Informacioni menadžment u zdravstvu	Akreditovan	Prof. dr Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilište u Mostaru - predsjednik Prof. dr Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Slobodan Aćimović, Ekonomski fakultet, Univerzitet u Beogradu – član	10.04.2019. godine
Univerzitet Donja Gorica Filološki fakultet	Master studije – Engleski jezik	Akreditovan	Dr Sonja Špadijer, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Dr Mirjana Daničić, Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu - član Prof. dr Marija Krvavac, Pravni fakultet, Univerzitet u Prištini – član	25.11.2019. godine
Univerzitet Mediteran Fakultet za turizam „Montenegro Tourism School“	Osnovne studije – Menadžment u turizmu i hotelijerstvu	Akreditovan	Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Rade Ratković, Fakultet za biznis i turizam Budva- član Dr. Martina Primorac – Pravni fakultet, Univerzitet modernih umjetnosti Mostar- član	22.03.2019. godine
	Master studije - Internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu	Akreditovan	Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Rade Ratković, Fakultet za biznis i turizam Budva- član Dr. Martina Primorac – Pravni fakultet, Univerzitet modernih umjetnosti Mostar- član	22.03.2019. godine
	Doktorske studije - Menadžment u turizmu	Akreditovan	Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Prof. dr Rade Ratković, Fakultet za biznis i turizam Budva- član Dr. Martina Primorac – Pravni fakultet, Univerzitet modernih umjetnosti Mostar- član	22.03.2019. godine
Univerzitet Mediteran Fakultet za informacione tehnologije	Osnovne studije – Informacione tehnologije	Akreditovan	Prof. dr Mila Nadrljanski, Pomorski fakultet u Splitu, Sveučilište u Splitu - predsjednik Prof. dr Belma Ramić Brkić, Fakultet kompjuterskih nauka/informacionih sistema, Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju - član Prof. dr Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	13.05.2019. godine
	Master studije – Informacione tehnologije	Akreditovan	Prof. dr Mila Nadrljanski, Pomorski fakultet u Splitu, Sveučilište u Splitu - predsjednik Prof. dr Belma Ramić Brkić, Fakultet kompjuterskih nauka/informacionih sistema, Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju - član Prof. dr Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	13.05.2019. godine
	Doktorske studije – Informacione tehnologije	Odbijena akreditacija	Prof. dr Mila Nadrljanski, Pomorski fakultet u Splitu, Sveučilište u Splitu - predsjednik Prof. dr Belma Ramić Brkić, Fakultet kompjuterskih nauka/informacionih sistema, Univerzitet Sarajevska škola za nauku i tehnologiju - član Prof. dr Ljiljana Kaščelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član	31.05.2019. godine
Univerzitet Mediteran Fakultet za ekonomiju i biznis	Osnovne studije – Ekonomija i biznis	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski	31.05.2019. godine

			fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	
	Master studije – Marketing menadžment	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	31.05.2019. godine
	Master studije - Finansijski menadžment, računovodstvo i revizija	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	31.05.2019. godine
	Master studije - MBA in Management, Finance and Agribusiness	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	31.05.2019. godine
	Doktorske studije – Finansije	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	31.05.2019. godine
	Doktorske studije - Marketing	Akreditovan	Prof. dr Jelena Kočović, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednik Prof. dr Ana Lalević Filipović, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije – član	31.05.2019. godine
Univerzitet Mediteran Pravni fakultet	Osnovne studije - Pravosudni i privrednopravni studijski program	Akreditovan	Prof. dr Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član Doc. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica - član	19.04.2019. godine
	Master studije – Evropsko pravo	Akreditovan	Prof. dr Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član Doc. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica – član	19.04.2019. godine
	Master studije - Krivično-pravosudni studijski program	Akreditovan	Prof. dr Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član Doc. dr Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica – član	19.04.2019. godine
	Master studije - Privredno-pravni studijski program	Akreditovan	Prof. dr Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član	19.04.2019. godine

			Doc. dr. Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica – član	
	Master studije – Javna uprava	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član Doc. dr. Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica – član	19.04.2019. godine
	Doktorske studije - Evropsko pravo	Akreditovan	Prof. dr. Ljubinko Mitrović, Fakultet za upravu, Univerzitet u Sarajevu - predsjednik Prof. dr.sc. Ivo Rozić, Pravni fakultet, Sveučilišta u Mostaru - član Doc. dr. Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i projekcije, Univerziteta Donja Gorica – član	19.04.2019. godine
Univerzitet Mediteran Fakultet za strane jezike	Osnovne studije - Engleski jezik i književnost	Akreditovan	Prof.dr Ivona Jovanović, fakultet za turizam i hotelijerstvo, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Doc. Mirela Karadža, SSSST, BIH - član Prof.dr Aleksandra Perović, University college London - član	03.07.2019. godine
	Master studije - Engleski jezik i književnost	Akreditovan	Prof.dr Ivona Jovanović, fakultet za turizam i hotelijerstvo, Univerzitet Crne Gore - predsjednica Doc. Mirela Karadža, SSSST, BIH - član Prof.dr Aleksandra Perović, University college London – član	03.07.2019. godine
Univerzitet Mediteran Fakultet vizuelnih umjetnosti	Osnovne studije – Vizuelne umjetnosti	Akreditovan	Doc. dr. Jasmina Gavrankapetanović Redžić, Akademija likovnih umjetnosti, Univerzitet u Sarajevu - predsjednica dr Tatjana Burzanović, Fakultet za dizajn i multimediju, Univerzitet Donja Gorica, član mr Ana Vasiljević Čelar, Fakultet za dizajn i multimediju, Univerzitet Donja Gorica, član	26.03.2019. godine
	Master studije – Vizuelne umjetnosti	Akreditovan	Doc. dr. Jasmina Gavrankapetanović Redžić, Akademija likovnih umjetnosti, Univerzitet u Sarajevu - predsjednica dr Tatjana Burzanović, Fakultet za dizajn i multimediju, Univerzitet Donja Gorica, član mr Ana Vasiljević Čelar, Fakultet za dizajn i multimediju, Univerzitet Donja Gorica, član	26.03.2019. godine

Tabela 2.2. Postupci reakreditacije ustanova visokog obrazovanja u 2019. godini

Ustanova	Status reakreditacije	lanovi ekspertske komisije	Datum odluke
Univerzitet Mediteran	Reakreditovan	Prof. dr Jelena Ković, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednica Prof. dr Ljiljana Kašćelan, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore - članica Prof. dr Ivo Županović, Fakultet za biznis i turizam Budva i Fakultet za menadžment Herceg Novi, Univerzitet Adriatik – član	16.07.2019. godine
Fakultet za crnogorski jezik i književnost	Reakreditovan	Prof. dr Amira Turbić-Hadžagić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Tuzli – predsjednica Prof. dr. sc. Diana Stolac, Filozofski fakultet, Univerzitet u Rijeci – članica Prof. dr Aleksandra Banjević, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore – članica	08.08.2019. godine
Fakultet za biznis i turizam Budva	U toku		
Univerzitet Donja Gorica	U toku	Prof. dr Jelena Ković, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu - predsjednica Prof. dr Ljiljana Kašćelan, Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore - članica Prof. dr Zoran Kalinić, Nezavisni univerzitet Banja Luka - član Dr Rajka Šoković, Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore - članica Prof. dr Saša Milić, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Darko Lacmanović, Fakultet za turizam, Univerzitet Mediteran - član Prof. dr Aleksandra Despotović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore - članica Prof. dr Ivo Poljak, Gradjevinski fakultet, Sveučilište u Mostaru - član Prof. dr Miodrag Krkobabić, Visoka škola likovnih i primijenjenih umetnosti i strukovnih studija - član Spec. Sci Ivan Martinović, Elektrotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore - član Prof. dr Mladen Perazić, Privredna Komora – član	
Fakultet za poslovni menadžment Bar	U toku	Nije definisano	
Fakultet za menadžment Herceg Novi	U toku	Nije definisano	
Fakultet za saobraćaj, komunikacije i logistiku Budva	U toku	Nije definisano	
Pomorski fakultet Bar	U toku	Nije definisano	
Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat	U toku	Nije definisano	
Fakultet za državne i evropske studije	Reakreditovan	Prof. dr Radislav Jovović, Fakultet za ekonomiju i biznis, Univerzitet Mediteran – predsjednik Prof. dr Rodoljub Etinski, Pravni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu – član Prof. dr Stevo Nikić, Pomorski fakultet, Univerzitet Adriatik – član	02.12.2019. godine

Tabela 2.3. Postupci akreditacije programa cjeloživotnog učenja u 2019. godini

Ustanova	Primljeni zahtjevi	Status akreditacije	lanovi ekspertske komisije	Datum odluke
Univerzitet Adriatik Fakultet za mediteranske poslovne studije	Kadet nautičke struke	Odbijen	-	19.12.2019. godine
	Kadet brodomašinske struke	Odbijen	-	19.12.2019. godine
Univerzitet Adriatik Pomorski fakultet Bar	Kadet nautičke struke	Odbijen	-	19.12.2019. godine
	Kadet brodomašinske struke	Odbijen	-	19.12.2019. godine

Tabela 2.4. Prikaz prijavljenih eksperata u 2019. godini prema državi i naučnoj oblasti

Država/ Naučna oblast	Društvene nauke	Humanističke nauke	Medicinske nauke	Prirodne nauke	Tehnološke nauke	Umjetnost	Ukupno
Makedonija	2						2
Bosna i Hercegovina	3						3
Kanada	1						1
Crna Gora	13	1		1	2	3	20
Estonija	1						1
Hrvatska	3				3		6
Slovenija	2						2
Srbija	3		1	3	6	1	14
Ukupno	28	1	1	4	11	4	49

Tabela 2.5 – Prikaz studenata prijavljenih za listu eksperata u 2019. godini prema državi i stepenu studija

Država/ Stepen studija	Doktorske studije	Master studije	Specijalističke studije	Osnovne studije (završna godina)	Ukupno
Crna Gora	2	4	1	3	10
Velika Britanija	1				1
Srbija	1				1
Ukupno	4	4	1	3	12

Tabela 3.1. Prikaz meunarodne saradnje AKOKVO u 2019. godini

Saradnja sa institucijama Evropskog prostora visokog obrazovanja		
Forma saradnje	Institucija	Korist za sistem obezbjeđenja kvaliteta
Okrugli sto /Sastanak	Evropske asocijacije za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA)	-podrška na putu za članstvo -upoznavanje svih aktera u procesu obezbjeđenja kvaliteta sa značajem ovog članstva -preporuke za ispunjenje kriterijuma za članstvo
Okrugli sto/ Sastanci	Evropski registar za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR)	-podrška na putu za listing u registar -preporuke za ispunjenje kriterijuma za listing
Sastanak	Evropska asocijacija univerziteta (EUA)	-upoznavanje sa osnivanjem i planiranim aktivnostima, -razmatranje uslova za podršku u radu Agencije i -preporuke za unaprjeđenje kvaliteta
Sastanak	Program evaluacije ustanova visokog obrazovanja (IEP)	-upoznavanje sa osnivanjem i planiranim aktivnostima, -razmatranje uslova za podršku u radu Agencije i -preporuke za unaprjeđenje kvaliteta
Sastanak	Evropska asocijacija institucija u visokom obrazovanju (EUARSHE)	-upoznavanje sa osnivanjem i planiranim aktivnostima, -razmatranje uslova za podršku u radu Agencije i -preporuke za unaprjeđenje kvaliteta
Sporazum o saradnji	Agencija za nauku i visoko obrazovanje u Hrvatskoj (AZVO)	-razmjena eksperata u obezbjeđenju kvaliteta; -saradnja na projektima povezanim s unaprjeđenjem sistema za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju; -saradnja u postupcima akreditacije studijskih programa
Sporazum o saradnji	Nacionalno tijelo za akreditaciju i provjeru kvaliteta u visokom obrazovanju Srbije (NAT)	-razmjena eksperata u obezbjeđenju kvaliteta; -saradnja na projektima povezanim s unaprjeđenjem sistema za obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju; -saradnja u postupcima akreditacije studijskih programa.
Studijska posjeta	Nacionalna agencija za evaluaciju univerziteta i istraživačkih instituta (ANVUR) - Rim, Italija	-razmjena iskustva o postupcima obezbjeđenja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja; -razmjena iskustva po pitanju metodologije koja se koristi, -kao i o ispunjavanju uslova za uklanjanje u ENQA-u i registrovanje u EQAR i prednostima tog članstva.
Studijska posjeta	Agencija Svete Stoline za evaluaciju i promovisanje kvaliteta univerziteta i fakulteta (AVEPRO), Vatikan	-razmjena iskustava između dvije agencije po pitanju donošenja odluka o postupcima evaluacije.
Studijska posjeta	Nacionalno akreditaciono tijelo (NAT), Srbija	-uporedna analiza zakonskih rješenja u oblasti obezbjeđenja kvaliteta.

Tabela 4.1. U eš e AKOKVO u me unarodnim projektima u 2019. godini

Naziv projekta	Koordinator/Partneri	Izvor finansiranja	Trajanje	Uloga Agencije	Korist za sistem obezbje enja kvaliteta
Projekat mobilnosti zaposlenih u oblasti obezbje enja kvaliteta visokog obrazovanja	Koordinator: Sekretarijat za pra enje Bolonjskog procesa (BFUG), Partneri: Portugalska agencija za ocjenjivanje i akreditaciju visokog obrazovanja - A3ES i Austrijska Agencija za obezbje enja kvaliteta i akreditaciju – AQ	Erasmus+	Novembar 2019. – Januar 2020.	Praksa zaposlenih u agencijama u Austriji i Portugaliji.	Unaprije enja sistema obezbje enja kvaliteta kroz praksu u drugim agencijama, kako bi se njihovo dragocjeno iskustvo prenijelo na naš sistem obezbje enja kvaliteta. Poseban akcenat je stavljen na ja enja istraživa ke komponente Agencije i uskla enost sa ESS kroz zakonski okvir.
Ja anje internacionalizacije na crnogorskim univerzitetima kroz efikasno strateško planiranje-IESP	Koordinator: Univerzitet Crne Gore, Partneri: Univerzitet Donja Gorica, Univerzitet Mediteran, Ministarstvo prosvjete, Univerzitet u Nici (Francuska), Univerzitet u Ljubljani (Slovenija) i Univerzitet u Kadizu (Španija)	Erasmus+	Novembar 2019. – Novembar 2021.	Podrška ustanovama visokog obrazovanja u sprovo enju internacionalizacije. Akreditovanje ljetnjih škola i ostalih vidova internacionalizacije.	Priprema strateškog okvira za internacionalizaciju sistema visokog obrazovanja Crne Gore.
TAIEX Ekspertska misija	AZVO Hrvatska	TAIEX	Novembar 2019.	Organizacija obuke za predstavnike ustanova, eksperte, studente i predstavnike biznis sektora	Unaprije enje legislative u oblasti obezbje enja kvaliteta.
Integracija ključnih kompetencija u obrazovni sistem Crne Gore	Koordinator: Ministarstvo prosvjete Partneri: EPRD Office for Economic Policy and Regional Development Ltd. iz Poljske, Zavod za školstvo, Ispitni Centar, Centar za stručno obrazovanje,	IPA II-sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku	Avgust 2019. - Avgust 2021.	Sprovo enje istraživanja na ustanovama visokog obrazovanja.	Uklju enosti ključnih kompetencija u kurikulumu ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

	Univerzitet Crne Gore (PMF, Filozofski fakultet, Filološki fakultet), obrazovne ustanove i drugi stejkholderi				
Kvalitetno obrazovanje za sve	Koordinator: Ministarstvo prosvjete, univerziteti, obrazovne ustanove i drugi stejkholderi	Savjet Evrope	Jun 2019. - Maj 2022.	Razvijanje kriterijuma za evaluaciju kojim se ocjenjivati akademski integritet ustanove.	Primjena Zakona o akademskom integritetu.
Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost HERIC	Koordinator: Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo nauke	Svjetska banka	April 2012.- Jun 2019.	Primjena iskustva drugih agencija u radu.	Jačanje kapaciteta kroz studijske posjete i primjena iskustva drugih zemalja u razvoju crnogorskog sistema obezbjeđenja kvaliteta.

Tabela 4.2. Prijavljeni projekti u 2019. godini

Naziv projekta	Koordinator/Partneri	Izvor finansiranja	Trajanje	Potencijalna uloga Agencije	Korist za sistem obezbjeenja kvaliteta
SEQA - Podrška evropskim agencijama za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja u ispunjavanju ESS	Koordinator: ENQA, Partneri: Albanska agencija za obezbjeenje kvaliteta, Albansko Ministarstvo obrazovanja, sporta i omladine, Ministarstvo obrazovanja, omladine i sporta eške Republike, Nacionalna komisija za visoko obrazovanje Malte, Nacionalna agencija za obezbjeenje kvaliteta u obrazovanju i istraživanju Moldavije, Slova ka agencija za akreditaciju za visoko obrazovanje	Erasmus+	Januar 2021. – Januar 2023.	U eše i organizacija radionica s ciljem podrške agencijama u razvoju.	Podrška novoosnovanim institucijama za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja u primjeni ESG.
BAQUAL - Bolje akademske kvalifikacije kroz osiguranje kvaliteta	Ministarstvo nauke i obrazovanja Hrvatske, Ministarstvo prosvjete Sjeverne Makedonije	Erasmus+	Januar 2021. – Januar 2023.	Identifikovanje zajedni kog standarda u postupcima evaluacije u Hrvatskoj, Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji.	Podsticanje primjene okvira kvalifikacija u unutrašnjim i vanjskim postupcima obezbjeenja kvalitete u tri države: Hrvatskoj, Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji.
Projekat mobilnosti zaposlenih u oblasti obezbjeenja kvaliteta visokog obrazovanja (drugi dio)	Koordinator: Sekretarijat za praenje Bolonjskog procesa (BFUG) Partneri: BFUG, Savjet za eveluaciju istraživanja i visokog obrazovanja u Francuskoj (HCERES), Poljski akreditacioni komitet (PKA)	TAIEX	Januar 2021. – Januar 2023.	Praksa zaposlenih u agencijama u Francuskoj i Poljskoj.	Unaprjeenje sistema obezbjeenja kvaliteta kroz praksu u drugim agencijama, kako bi se njihovo dragocjeno iskustvo prenijelo na naš sistem obezbjeenja kvaliteta. Poseban akcenat je stavljen na primjenu ESG i proces u lanjenja u meunarodne asocijacije.

Tabela 5.1. Obuke realizovane u 2019. godini

Obuke zaposlenih i ostalih u esnika u sistemu obezbjeenja kvaliteta		
Naziv obuke	Eduikator	Lokacija i termin
Okrugli sto	prof.dr Kristof Grolimund, predsjednik Evropske asocijacije za obezbjeenje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA) i prof.dr Karl Ditrih, predsjednik Evropskog registra za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja (EQAR).	Podgorica, Crna Gora, april 2019.godine
Radionice	Radna grupa za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja, u organizaciji Sekretarijata za praenje Bolonjskog procesa (BFUG).	Limasol, Kipar, maj 2019.godine
Radionice	Agencija za nauku i visoko obrazovanje u Hrvatskoj (AZVO) kroz TAIEX	Podgorica, Crna Gora, novembar 2019.godine

Praksa u drugim nacionalnim agencijama	Agencija za obezbjeenje kvaliteta i akreditaciju Austrije.	Be , Austrija, decembar 2019.godine
U eš e na me unarodnim konferencijama i forumima	<p>1.EURIE – Evroazijski samit visokog obrazovanja;</p> <p>2.EURASHE – godišnja konferencija na temu „Budu i studenti. Budu i univerziteti. Budu i poslovi. Profesionalno visoko obrazovanje u svijetu promjena“;</p> <p>3.Evropski forum za obezbjeenje kvaliteta visokog obrazovanja.</p>	<p>Istanbul, Turska, mart 2019.godine;</p> <p>Budimpešta, Maarska, maj 2019.godine;</p> <p>Berlin, Njema ka, novembar 2019.godine.</p>

**AGENCIJA ZA KONTROLU I
OBEZBJE ENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2019.
GODINU**

Mart, 2020.

**PREGLED
PLAN I IZVRŠENJE BUDŽETA ZA PERIOD 01.01. – 31.12. 2019. GODINE**

Organizacioni kod: 407101783

Obrazac 3

IZVJEŠTAJ O NOV ANIM TOKOVIMA III		Godina	2019		
		Period	01.01-31.12.		
			(u €)	(%)	
redni broj	NOV ANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	I z v r š e n j e		Procenat izvršenja Plan / Realizacija
			Prethodna godina	Teku a godina	
1	2	3	4	5	6
1	PRIMICI				
1.1	Opšti prihodi	363.201,76	191.696,56	311.247,55	85,70 %
1.2	Namjenski prihodi				
1.3	Sopstveni prihodi				
1.4	Donacije				
1.5	Pozajmice i krediti				
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	363.201,76	191.696,56	311.247,55	85,70 %
2	IZDACI				
2.1	Teku i izdaci	336.231,76	143.803,46	305.552,40	90,88 %
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	189.811,76	62.554,15	173.438,02	91,37 %
2.1.2	Ostala li na primanja	88.500,00	27.534,60	69.853,19	78,93 %
2.1.3	Rashodi za materijal	13.720,00	10.549,65	12.120,00	88,34 %
2.1.4	Rashodi za usluge	43.200,00	36.259,06	41.058,99	95,04 %
2.1.5	Teku e održavanje	1.000,00	1.600,00	861,50	86,15 %
2.1.6	Kamate				
2.1.7	Renta				
2.1.8	Subvencije				
2.1.9	Ostali izdaci	20.970,00	5.306,00	8.220,70	39,20 %
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu				
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite				
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove				
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja				
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite				
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja				
2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru				
2.4.	Kapitalni izdaci	6.000,00	47.893,10	5.695,15	94,92 %
2.5.	Pozajmice i krediti				
2.6.	Otplata dugova				
2.7.	Rezerve				
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 + 2.6 + 2.7)	363.201,76	191.696,56	311.247,55	85,70 %

Ukupna sredstva, odobrena Agenciji za fiskalnu 2019. godinu, u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2019. godinu, iznose 363.201,76 EUR.

Agencija je utrošila 311.247,55 EUR opredijeljenih sredstava (363.201,76 EUR) za 2019. godinu. Procenat izvršenja je 85,70 %.

Primici

Sredstva neophodna za rad Agencije obezbijena su u skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2019. godinu ("Sl.list CG", br. 87/2018) u ukupnom iznosu 363.201,47 eura, a na osnovu Zakona o visokom obrazovanju.

Agencija ostvaruje sopstvene prihode od taksi za sprovođenje akreditacije studijskih programa, reakreditacije Univerziteta, odnosno reakreditacije fakulteta, koje su propisane Zakonom o administrativnim taksama ("Sl. list CG", br. 18/2019).

U 2019. godini je po tom osnovu na državni račun Agencije uplaćeno oko 100.000,00 eura, što je prihod Budžeta Crne Gore, iz kojeg se Agencija finansira.

Izdaci

Ukupni izdaci Agencije za period 01.01. – 31.12.2019. godine iznose 311.247,55 eura, od čega:

- tekući izdaci.....305.552,40 (98,17 % ukupnih izdataka).
- kapitalni izdaci.....5.695,15 (1,83 % ukupnih izdataka).
-

TEKU I IZDACI

BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	189.811,76	173.438,02	91.37

Izdaci po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu 173.438,02 eura u estvuju sa 56,76% u ostvarenim tekućim izdacima, dok u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu u estvuju sa 55,72% .

Obračun zarada i drugih ličnih primanja u Agenciji, propisan je odredbama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG” 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 i 34/19) te odredbama drugih akata, u skladu sa zakonskom legislativom.

Na dan 31.12.2019. godine, u Agenciji je bilo 14 zaposlenih službenika na neodređeno vrijeme i 1 zaposleni službenik na određeno vrijeme (počev od oktobra 2019.).

U 2019. godine isplaćene su neto zarade za period januar-decembar 2019. godine kao i svi pripadajuć i propisani porezi i doprinosi.

OSTALA LI NA PRIMANJA

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
412	Ostala li na primanja	88.500,00	69.853,19	78,93

Izdaci po osnovu rashoda za ostala li na primanja u iznosu 69.853,19 eura u estvuju sa 22,86% u ostvarenim teku im izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu sa 22,44%. Od planiranih sredstava realizovano je 78,93%.

Izdaci u prethodno navedenom iznosu (69.853,19 EUR) iskazani su po osnovu: naknada za članstvo u komisiji za akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja, shodno Odluci o visini naknade za akreditaciju studijskih programa na ustanovama visokog obrazovanja, broj 01-630/19-52/1 od 26.03.2019. godine; isplate naknada Upravnom odboru (Rješenje o imenovanju sekretara Upravnog odbora Agencije, br. 01-161/2 od 01.10.2018. godine; Rješenje o naknadi za rad predsjednika i članova Upravnog odbora Agencije, broj 01-125/18-223/1 od 13.11.2018. godine te novog Rješenja o naknadi za rad predsjedniku i članu Upravnog odbora Agencije, broj 01-125/19-198/1 od 27.11.2019. godine); pomo i zaposlenima, i sl.

Prethodno navedenim rješenjima, a u vezi sa Rješenjem o imenovanju Upravnog odbora Agencije, broj 01-3595/3 od 23. novembra 2017. godine, članovima Upravnog odbora određena je mjese na neto naknada, u iznosu od:

- o 404,50 EUR za predsjednika Upravnog odbora;
- o 269,67 EUR za člana Upravnog odbora, te
- o 200,00 EUR za sekretarku Upravnog odbora.

RASHODI ZA MATERIJAL

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
413	Rashodi za materijal	13.720,00	12.120,00	88,34

Za rashode za materijal je planirano 13.720,00 eura, od ega je utrošeno 12.120,00 eura. Izdaci po osnovu rashoda za materijal u estvuju sa 3,97% u ostvarenim teku im izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu sa 3,89%.

Rashodi za materijal iskazani su po osnovu izdataka za:

- o administrativni materijal u iznosu od 7.940 EUR (potrošni materijal, sredstva higijene, kupovina knjiga, kancelarijski materijal, i sl.) te
- o rashoda za gorivo u iznosu od 4.180 EUR (Ugovor br. 01-1082/2 od 12.07.2018. godine, zaklju en sa Društvom "Petrol Crna Gore MNE" doo Podgorica).

RASHODI ZA USLUGE

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
414	Rashodi za usluge	43.200,00	41.058,99	95,04

Izdaci po osnovu rashoda za usluge u ukupnom iznosu 41.058,99 eura u ostvarenim tekui im izdacima u estvuju sa 13,44%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu sa 13,19%.

Iskazani su po osnovu izdataka za:

- o službena putovanja u iznosu 5.499,96 eura (dnevnice u zemlji i inostranstvu, avio karte, smještaj na službenom putu, taxi usluge, i sl.);
- o reprezentaciju u iznosu 698,75 eura;
- o komunikacione usluge u iznosu 6.139,14 eura (Ugovor o poslovnoj saradnji, br. 10/01-17943 od 15.11.2018. godine (komunikacione usluge) te Ugovor o pružanju poštanskih usluga, broj 00020-13504 od 31.10.2018. godine (prijem, prenos i uru enje poštanskih i Express pošiljki u unutrašnjem i me unarodnom saobra aju));
- o konsultantske usluge, projekti i studije u iznosu od 9.963,95 EUR (ugovori o djelu zaklju eni sa fizi kim licima, shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima ("Sl.list CG", br. 47/08; 4/11; 22/17); usluga revizije finansijskih iskaza Agencije za 2018. godinu; konsultantskih usluga i sl.);
- o usluge stru nog usavršavanja u iznosu od 15.758,19 EUR (usavršavanje zaposlenih u Budimpešti i Rimu, stru ni seminari), te
- o ostale usluge u iznosu od 2.999,00 EUR (usluge prevo enja, knjigovodstvene usluge i sl.).

TEKU E ODRŽAVANJE

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
415	Rashodi za tekui e održavanje	1.000,00	861,50	86,15

Rashodi po osnovu tekui eg održavanja u iznosu 861,50 eura u estvuju sa 0,28% u ostvarenim tekui im izdacima, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu sa 0,27%.

Ovi izdaci podrazumijevaju tekui e održavanje opreme, što se odnosi na održavanje vozila u vlasništvu Agencije, popravke elektri ne i elektronske opreme.

OSTALI IZDACI

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
419	Ostali izdaci	20.970,00	8.220,70	39,20

Rashodi po osnovu ostalih izdataka u estvuju sa 2,69% u ostvarenim tekum izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2018. godinu sa 2,64%.

Ostali izdaci u ukupnom iznosu od 8.220,70 EUR, iskazani su po osnovu: ugovora o djelu zaklju enih sa fizi kim licima, shodno Zakonu o obligacionim odnosima; kupovine softverskih programa; rate za izradu web sajta (Ugovor o poslovno tehni koj saradnji br. 01-94 od 14.03.2019. godine, zaklju en sa "Bild Studio" d.o.o. Podgorica), i sl.

KAPITALNI IZDACI

Ekonomska Klasifikacija	OPIS	Plan 2019	Realizacija 2019	Procenat izvršenja
441	Kapitalni izdaci	6.000,00	5.695,15	94,92

Rashodi po osnovu kapitalnih izdataka u estvuju sa 1,86% u ostvarenim tekum izdacima, a u ukupno izdacima budžeta Agencije za 2019. godinu sa 1,83%.

Kapitalni izdaci u ukupnom iznosu od 5.695,15 EUR, iskazani su po osnovu nabavke ra unarske opreme.

Napomene:

1. Stanje Blagajne Agencije na dan 31.12.2019. godine iznosi 0,00 EUR;
2. Agencija nije vlasnik nijedne nepokretnosti;
3. Ne postoji manjak, odnosno višak osnovnih sredstava;
4. Agencija je vlasnik jednog putni kog vozila ("Škoda Oktavia" registarski broj tablica: PG CG F 96);
5. Ne postoje osnovna sredstva (oprema) koja su neupotrebljiva i koja je neophodna rashodovati.
6. Neizmirene obaveze na dan 31.12.2019. godine iznose 543,94 EUR, po osnovu ra una za telefon za mjesec novembar 2019. godine. Prethodno navedeni ra un je izmiren u januaru 2020. godine.

**UPRAVNOM ODBORU AGENCIJE ZA KONTROLU KVALITETA I
OBEZBJEĐENJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA PODGORICA**

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI ZAVRŠNOG
RAČUNA AGENCIJE ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE KVALITETA
VISOKOG OBRAZOVANJA PODGORICA ZA 2019. GODINU**

Mišljenje

Obavili smo reviziju izvještaja Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kontrole kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) za 2019. godinu.

Prema našem mišljenju, revidirani izvještaji Izvještaj o novčanim tokovima III - ekonomska klasifikacija Agencije (Obrazac 3) i Izvještaj o neizmirenim obavezama (Obrazac 5) u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski položaj Agencije na dan 31.12.2019. godine i njenu finansijsku uspješnost za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju predmetnog finansijskog izvještaja i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju predmetnog finansijskog izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije predmetnog finansijskog izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja o njemu, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Finansiranje Agencije vrši se iz sredstava Budžeta Crne Gore kao i iz sopstvenih izvora, u cilju: sprovođenje postupak akreditacije studijskog programa i izdavanje sertifikata o akreditaciji studijskog programa; sprovođenje postupka eksterne evaluacije ustanove visokog obrazovanja i izdavanje sertifikata o reakreditaciji ustanove visokog obrazovanja na osnovu izvještaja o reakreditaciji i druge aktivnosti u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Odgovarajuće revizijske procedure

Naše revizijske procedure su uključivale:

- Razumijevanje politika i procedura koje se primjenjuju na priznavanje prihoda kao i analizu i testiranje efikasnost funkcionisanja internih kontrola koje se odnose na proces priznavanja prihoda;
- Obavljanje analitičkih postupaka ključnih komponenti Agencije analizirajući aktuelne performanse sa istim performansama prethodne godine;
- Obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period;
- Testiranje na bazi uzorka ispostavljenih dokumenata i praćenje naplate i plaćanja istih te adekvatnost obuhvatanja transakcija;
- Provjera na bazi uzorka uslova navedenih u fakturi.

Zaključak:

Na osnovu izvršenih aktivnosti, nismo utvrdili materijalne značajne greške za priznavanje i vrjedovanje prihoda i rashoda.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu b - Ostala lična primanja i c – Rashodi za materijal. U vezi s tim pitanjima naše mišljenje nije s rezervom.

Odgovornosti menadžmenta za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s punim MSFI i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške. U sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Agencije da nastavi s poslovanjem, objavljivanje pitanja povezanih s nastavkom poslovanja i korišćenjem računovodstvene osnove zasnovane na stalnosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Agenciju ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Osnivač Agencije je odgovoran za nadziranje procesa njenog finansijskog izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevarne ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MSR uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MSR, koristimo profesionalna prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog iskaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- sagledavamo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Agencije.
- ocjenjujemo adekvatnost korišćenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane menadžmenta i, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Agencije da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom mišljenju na objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Agencija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaj tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za 2018. godinu obavilo je revizorsko društvo „HLB Mont Audit“ d.o.o. Podgorica, koje je u svom izvještaju izrazilo nemodifikovano mišljenje.

Podgorica, 28.02.2020. godine

Za „HLB MONT AUDIT“ d.o.o. Podgorica

 _____ Prof.dr Đorđije Rakočević, glavni partner		 _____ Doc. dr Slavko Rakočević, ovlašćeni revizor
---	--	--